

Maahanmuuttoviraston tilinpäätös 2022

Sisällysluettelo

Toimintakertomus 2022	3
1 Johdon katsaus	3
2 Tuloksellisuus	5
2.1 Keskeisimpien tulostavoitteiden indeksi ja muutoksen itsearviointi	5
2.2 Hakemus- ja päätösmäärien kehitys	7
2.3 Kehityshankkeet	12
2.3.1 LUPA 22 -hanke	12
2.3.2 RRF-rahoitteinen OLEDIGI-investointikokonaisuus	12
2.3.3 Ennakoinnin ja resurssisuunnittelun hanke (SEER)	13
2.3.4 Tulevaisuuden Maahanmuuttovirasto -hankkeen suositusten täytäntöönpano....	13
3 Vaikuttavuus	15
3.1 Toiminnan vaikuttavuus	15
3.2 Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus	16
4 Toiminnallinen tehokkuus	17
4.1 Toiminnan tuottavuus	17
4.1.1 Tuottavuuden kehitys	17
4.2 Toiminnan taloudellisuus	20
4.2.1 Turvapaikanhakijoiden vastaanottotoiminta	21
4.3 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus	21
4.4 Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus	25
4.5 Hankkeet	26
5 Tuotokset ja laadunhallinta	28
5.1 Suoritteiden määrät ja aikaansaadut hyödykkeet	28
5.1.1 Maahanmuutto ja kansalaisuus	28
5.1.2 Kansainvälinen suojelu	29
5.1.3 Vastaanottotoiminta	31
5.1.4 Käsittelyaikatavoitteissa pysyminen	34
5.1.5 Laadunhallinta ja päätösten pysyvyys muutoksenhaussa	37
5.2 Tukiyksiköt	37
5.2.1 Teknologia ja digitalisaatioyksikkö	37
5.2.2 Oikeuspalvelu	38
5.2.3 Maatietopalvelu	39
5.2.4 Euroopan muuttoliikeverkosto (EMN)	40
5.2.5 Viestintä	41

5.2.6	Asiakkuus	43
5.2.7	Mahdollistajapalvelut	44
6	Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen	48
7	Tilinpäätösanalyysi	51
7.1	Rahoituksen rakenne	51
7.2	Talousarvion toteutuminen	52
7.3	Tuotto- ja kululaskelma	53
7.4	Tase	54
8	Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma	55
8.1	Sisäisen valvonnan arviointi	55
8.1.1	Sisäisen valvonnan arvioinnin tila osa-alueittain ja kehittämistoimenpiteet	56
8.2	Riskienhallinta Maahanmuuttovirastossa	57
8.2.1	Kriittiset riskit	57
8.2.2	Merkittävät riskit	57
9	Arviointien tulokset	59
10	Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä	60
10.1	Virheitä ja väärinkäytöksiä koskevat yhteenvetotiedot	60
10.2	Takaisinperintää koskevat yhteenvetotiedot	60
	Liitteet	
	Allekirjoitukset	

Toimintakertomus 2022

Maahanmuuttoviraston organisaatioon kuuluvat Maahanmuuttoviraston lisäksi Oulun, Joutsenon ja Helsingin vastaanottokeskukset.

Vuoden 2022 tilinpäätös sisältää myös Maahanmuuttoviraston toimintakertomuksen.

1 Johdon katsaus

Maahanmuutolla on erittäin suuri merkitys Suomelle.

Vuosi 2022 poikkesi edellisestä vuodesta erityisesti kansainvälisen suojelun ja turvapaikanhakijoiden vastaanoton osalta. Pitkään jatkunut turvapaikkahakemusten lasku ja vastaanottokentän vakaa toimintaympäristö muuttuivat nopeasti keväällä 2022 Venäjän Ukrainassa aloittaman hyökkäyssodan seurauksena. Turvapaikan- ja tilapäisen suojelun hakijoiden määrä oli viime vuonna suurempi kuin koskaan aiemmin.

Ukrainalaisten avuntarpeeseen vastattiin Suomessa nopeasti ja uusia toimintatapoja kehitettiin yhteistyössä lukuisten eri toimijoiden kanssa. Suomeen saapuvia ukrainalaisia rekisteröitiin mittavassa 10 eri viranomaisen yhteistyössä. Uusia vastaanottokeskuksia perustettiin, yksityismajoittujien määrä kasvoi merkittävästi, ja kuntien kanssa kehitetystä kuntamallista turvapaikan- ja tilapäisen suojelun hakijoiden vastaanottopalvelut sai yhden uuden muodon. Täysin uusi lupatyyppi, tilapäinen suojelu, otettiin käyttöön ja tilapäisen suojelun hakemuksia saatiin yli 47 000. Hakijoista 99 % oli ukrainalaisia.

Kansainvälisten osajien maahanmuuton osalta tapahtui selkeää kasvua ja virasto jatkoi vuonna 2021 alkanutta työ- ja opiskeluperusteisten lupien kiivasta kehittämistyötä, joka tuotti tulosta. Keskeisinä kehittämistoimina ovat olleet asiointitarpeen vähentäminen ja automaation lisääminen lupien käsittelyssä. Viraston kehittämistoimet ovat olleet vaikuttavia. Aktiivisen hakemuskäsittelyn kehittämisen tuloksena ensimmäisiin oleskelulupahakemuksiin tehtiin päätöksiä 48 % enemmän kuin edellisenä vuonna ja 88 % lupa- ja kansalaisuusasioiden hakemuksista jätettiin sähköisesti. Tilapäinen suojelu oli ensimmäinen osa-automaatisoitu suojeluperusteinen lupaprosessi ja automaatio moninkertaisti päätösmäärät keväällä 2022. Automaation ripeä ja onnistunut kehitys ja käyttöönotto nopeuttivat päätöksen saamista – mediaani-käsittelyaika tilapäisen suojelun päätökseen oli 9 vuorokautta – ja mahdollistivat viraston voimavarojen hyödyntämisen yllättävässä ja nopeasti edenneessä tilanteessa.

Viime vuoden aikana edistettiin myös merkittävin askelin työperäisen maahanmuuton sujuvuutta. Pikakaistalla nopeutettiin osajien töiden aloittamista Suomessa ja kesällä 2022 käyttöönotettu kansallinen D-viisumi mahdollisti kolmansista maista tulevien erityisasiantuntijoiden, kasvuyrittäjien ja heidän perheenjäsentensä nopeamman Suomeen saapumisen. Asiakaspolkujen, asiakkaiden ohjeistuksen ja neuvonnan, ja sujuvan Suomeen muuttamisen kokonaisvaltaisen kehittämistyö jatkuu virastossamme ja eri toimijoiden yhteistyöllä vuoden 2023 aikana. Uudella strategiakaudellamme 2023-2027 tavoitteenamme on Euroopan sujuvimmat lupapalvelut.

Vuosi 2022 osoitti hyvin konkreettisesti sen, että Maahanmuuttoviraston toiminta on erittäin monialaista ja asiakkaidemme määrä voi vaihdella nopeasti. Toiminnan kehittäminen vaatii pitkäjänteistä ja silti nopeatahtista toimintatapojen arviointia ja hyvien käytäntöjen ulottamista kaikkeen toimintaamme.

Tuottavuudessa on päästy takaisin vuoden 2020 tasoon turvapaikkahakemuksia lukuun ottamatta, mutta tuottavuuden kehittämisessä on vielä paljon tehtävää. Vuonna 2023 jatkamme ketteriä kokeiluja, automaation lisäämistä, työn uudelleen organisointia ja käsittelyprosessiemme uudistamista. Läpileikkaavana periaatteenamme on kehittää jatkuvasti palveluittemme laatua ja tehokkuutta entistä asiakaslähtöisemmäksi. Uuden strategiamme mukaiset toimintaohjelmat tuovat jatkossa viraston kehittämistyöhön ennakoitavuutta ja parantavat tiedolla johtamisen valmiuttamme.

Maahanmuuton jatkaessa kasvuaan ja toimintaympäristön muuttuessa nopeaan tahtiin korostuu viraston tärkein voimavara: sitoutunut henkilöstö. Kuluneen vuoden aikana aloitetun henkilöstön vakinaistamisohjelman toimeenpano jatkuu vuonna 2023. Henkilöstön osaaminen ja joustavuus ovat edellytyksiä sille, että pystymme jatkossakin suorittamaan tehtävämme asiakaspalveluorganisaationa, joka tarjoaa laadukkaita, sujuvia ja ennakoitavia viranomaispalveluita.

2 Tuloksellisuus

2.1 Keskeisimpien tulostavoitteiden indeksi ja muutoksen itsearviointi

Tuloksellisuuden kokoavana mittarina on vuoden 2022 alussa kehitetty ja käytöön otettu keskeisimmät tulostavoitteet sisältävä indeksi, joka koostuu tuottavuudesta, käsittelyajoista, automaatioasteesta ja asiakastyytyväisyydestä. Näille osamittareille asetettiin kynnysarvot asteikolla 1-5 pohjautuen toteumaan 2021 ja tavoitteisiin 2022. Asteikon arvo 4 (hyvä) asetettiin vastaamaan tavoitelukua.

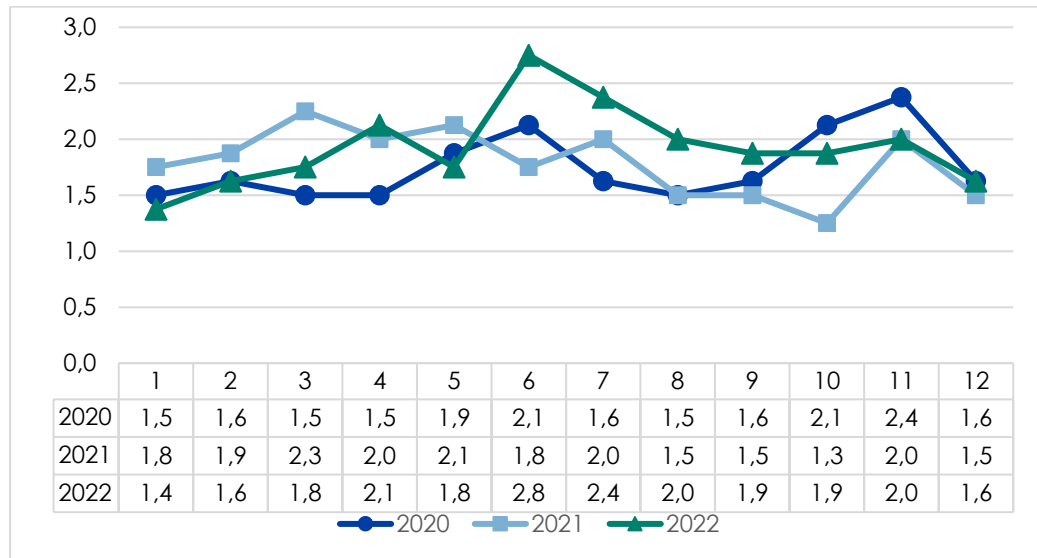
Osamittareiden pisteytys	1	2	3	4	5
Tuottavuus (pts/htv, oleskelulupa, EU-rek, kansalaisuus, maastapoistamiset) Lupa- ja kansalaisuusyksikön päätökset	alle 325	325	350	375	400
Käsittelyajat (kokonaiskäsittelyaika)					
Turvapaikkahakemus, vrk	yli 250	250	220	190	150
Kansalaisuushakemus, vrk	yli 270	270	220	200	180
Opiskelija 1. lupa	yli 20	20	18	16	14
Perhe 1. lupa	yli 100	100	90	80	70
Työ 1. lupa	yli 45	45	35	25	15
Automaatioaste	alle 30	30	40	50	60
Asiakastyytyväisyys	1	2	3	4	5

Taulukko 1 Indeksien osamittareiden pisteytyksen kynnysarvot

Indeksin vuoden 2022 toteuma oli 1,9 ja se jäi merkittävästi asetetusta tavoitteesta 4 johtuen pääosin tuottavuuden ja käsittelyaikojen tavoiteltua heikommasta kehityksestä. Automaatioaste ja asiakastyytyväisyys olivat tasolla 3. Indeksien arvo oli hieman korkeampi vuoteen 2021 verrattuna. Indeksien arvo vaihteli varsin merkittävästi eri kuukausina johtuen mm. käsiteltävien päätösten vaikeusasteesta ja perehdytystarpeessa olevan uuden henkilöstön määrästä.

2020	2021	2022	Tavoite
1,8	1,8	1,9	4,0

Taulukko 2 Indeksien vuosikeskiarvot

Kuva 1 Indeksien arvot kuukausittain (vuosivertailu)

Toisena uutena tulostavoitemittarina oli arvioida toimintatapojen ja -prosessien muutoksessa onnistumista, joka toteutettiin itsearviointina Migri-SM-TEM as-teikolla 1-5 tavoitetasona 4. Positiivisesta kehityksestä huolimatta muutos ei näkynyt riittävästi avainmittareissa, joten toteumaksi arvioitiin 2,5. Kehitystyötä tehtiin vuoden aikana laajasti eri prosesseissa. Etenkin työ- ja opiskelulupien käsittelyä kehitettiin mm. ketterillä kokeiluilla, työn organisoinnilla, käsittelyprosessien uudistamisella ja automaatiolla.

Sekä lupa-asoiden että kansainvälisen suojelun asioiden käsittelyajoissa tapahtui positiivista kehitystä, mutta hakemusten jonotilanne oli edelleen haastava ja eri prosessien välillä oli suurta vaihtelua.

Kansainvälisen suojelun asioissa ei saavutettu tavoitteellista 6 kuukauden käsittelyaikaa vuonna 2022. Tämä johtui muun muassa Venäjän Ukrainassa aloittaman hyökkäyssodan aiheuttamasta kansainvälistä suojelua hakevien määrän voimakkaasta kasvusta ja tästä johtuvasta tilapäisen suojelun priorisoinnista. Tilapäinen suojelun automaatio ja muu prosessin kehittäminen ja sujuvoittaminen onnistui hyvin ja myös turvapaikkaprosessin kehittämistä vietiin eteenpäin huolimatta haastavasta tilanteesta.

Tuottavuuden osalta ei tapahtunut riittävä kehitystä kaikissa lupa- ja kansalaisuusasioissa. Suunta oli nouseva, mutta vielä ei päästy 20 % kasvutavoitteeseen. Erityisesti ensimmäisissä työ- ja opiskeluluvissa tuottavuuskehitys oli vuoden aikana vahvaa.

Keskimääräiset käsittelyajat käsittelyperusteesta riippuen pääosin joko lyhenivät tai pysyivät samoina. Tämä oli hyvää kehitystä tilanteessa, jossa ensimmäistä oleskelulupaa koskevien hakemusten määrä työperusteisten hakemusten osalta kasvoi 40 % ja opiskeluperusteisten 47 % edellisestä vuodesta. Erityisasiantuntijoiden ensimmäisten hakemusten määrä kasvoi 62 % ja samaan aikaan keskimääräiset käsittelyajat lyhenivät 40 % viime vuodesta. Kasvaviin hakemuskäyttöön kyettiin siis näiltä osin vastaamaan. Kansalaisuusasioissakin näkyi tuottavuuden kehittymistä, vaikka kansalaisuushakemusten ruuhkautuneen käsittelyjonon purku ei toteutunut tavoitteen mukaisesti.

2.2 Hakemus- ja päätösmäärien kehitys

Vireille tulleiden oleskelulupahakemusten kokonaismäärä jatkoi kasvua vuonna 2022. Kasvua suhteessa vuoteen 2021 oli noin viidennes. Kasvu oli suurinta ensimmäisissä hakemuksissa (40 %), joissa hakemusmäärät kasvoivat kaikissa prosesseissa: opiskelijoiden oleskelulupahakemukset 47 %, työperusteiset hakemukset 40 % ja perhesidehakemukset 38 %. Muu perusteisten ensimmäisten oleskelulupahakemusten määrä kasvoi noin kolmanneksen suhteessa edeltävään vuoteen.

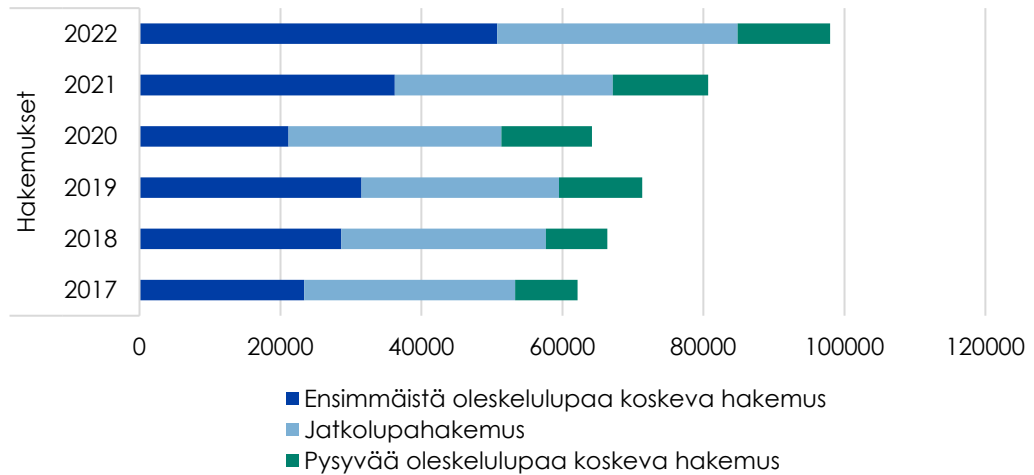
Lisäksi Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa vaikutti merkittävästi myös oleskelulupahakemusten määrän kehitykseen, sillä Venäjän kansalaisten vireyttämiä työperusteisten ja perhesidehakemusten määrät kaksinkertaistuivat vuodesta 2021.

Jatkolupahakemusten kokonaismäärä kasvoi myös hieman (10 %) vuonna 2022. Pysyvien oleskelulupahakemusten kokonaismäärässä oli sen sijaan pientä laskua (-3 %).

Ensimmäisten oleskelulupahakemusten kohdalla päätöksiä tehtiin määrällisesti selvästi enemmän (48 %) kuin vuonna 2021. Positiiviseen kehityssuuntaan vaikutti hakemuskäsittelyn aktiivinen kehitystyö. Päätöksiä ei kuitenkaan pystytty tekemään samassa tahdissa kuin uusia hakemuksia tuli vireille, mikä ilmeni hakemusten ruuhkautumisena osassa lupatyypeistä. Myös jatkolupahakemusten ja pysyvien oleskelulupahakemusten kohdalla vireille tulleiden hakemusten määrä ylitti päätösmäärän. Kokonaisuudessaan vuonna 2022 oleskelulupapäätöksiä tehtiin 92 % saapuneisiin hakemuksiin nähden.

	Hakemukset			Päätökset		
Oleskelulupa	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Ensimmäistä oleskelulupaa koskeva hakemus	21160	36206	50728	25803	31991	47447
Työ	8771	15012	20960	10737	13775	19947
Perhe	8369	13764	18981	10559	11281	17476
Opiskelu	3299	6711	9855	3773	6323	9199
Muut	721	719	932	734	612	825
Jatkolupahakemus	30161	30930	34136	30232	32567	30536
Työ	11225	13185	14757	11930	14067	13464
Perhe	13084	12404	13155	12923	12599	11589
Opiskelu	3030	3212	4103	2997	3156	3744
Muut	1744	1147	1170	1425	1696	990
Kv-suojelua saaneiden jatkoluvat	1078	982	951	957	1049	749
Pysyvää oleskelulupaa koskeva hakemus	12864	13534	13125	12305	12234	12092
Pysyvä oleskelulupa	12723	13431	12993	12169	12127	11983
Pitkään oleskelleen 3 maan kansalaisen EU-oleskelulupa	141	103	132	136	107	109
Kaikki yhteensä	64185	80670	97989	68340	76792	90075

Taulukko 3 Oleskelulupahakemus- ja päätösmäärät 2020-2022

Kuva 2 Oleskelulupahakemukset 2017-2022

EU-oleskeluoikeutta koskevien hakemusten määrä laski 18 % suhteessa vuoteen 2021. Laskua oli kaikissa hakemuskategorioissa, pois lukien EU-kansalaisten perheenjäsenten oleskelukortit. Odotusten mukaisesti myös Brexit-sopimuksen mukaista oleskeluasemaa koskevien hakemusten määrä laski ja hakemuksia tuli vuonna 2022 vireille enää vajaat 10 % vuoden 2021 määrästä. Merkittävää laskua oli myös kausityötodistushakemusten kohdalla (-63 %). Hakemuserä määrän selkeään laskuun vaikutti Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa, jonka seurauksena ukrainalaisten kausityötodistusta hakevien määrä jäi vähäiseksi ja korvautui osin tilapäisen suojelun hakemuksina.

EU-oleskeluoikeutta ja oleskeluasemaa sekä oleskelutodistuksia koskevien päätösten ja hakemusten välinen suhde oli 116 % eli vuoden 2022 aikana onnistuttiin purkamaan myös aikaisempien vuosien jonokertymää.

Kesällä 2022 Suomessa otettiin ensimmäistä kertaa käyttöön kolmansista maista tulevien erityisasiantuntijoiden, kasvuyrittäjien ja heidän perheenjäsentensä kansallinen D-viisumi pikakaistaa koskevien asiakkaiden osalta. Pikakaista on kehitetty nopeuttamaan osajien töiden aloittamista Suomessa. Kansallinen D-viisumi mahdollistaa sen, että Suomeen voi matkustaa heti, kun oleskelulupa on myönnetty. Oleskelulupakortin saa jatkossa Suomessa, kun aiemmin asiakkaan on täytynyt odottaa kortin saapumista ennen Suomeen matkustamista. Hakemuksia tuli vuoden aikana yhteensä 622. Selvästi eniten D-viisumihakemuksia jättivät Venäjän kansalaiset. Päätösten ja hakemusten välinen suhde oli näissä lähes 100 %.

	Hakemukset			Päätökset		
Muut oleskeluoikeudet	2020	2021	2022	2020	2021	2022
EU oleskeluoikeus	8982	12465	10166	8662	11893	11315
Työ	4014	5905	4256	3920	5660	4786
Perhe	1962	2238	2109	1815	2021	2238
Opiskelu	989	1903	1704	980	1874	1679
Muut	1169	1476	1109	1098	1375	1544
Perheenjäsenen oleskelukortti	848	943	988	849	963	1068
Oleskelutodistukset ja -ilmoitukset	13090	14377	5500	12424	14436	6226
Kausityötodistus	12918	14161	5209	12266	14219	5933
Liikkumisilmoitukset	172	216	291	158	217	293
Oleskeluasema (Brexit)	1737	2894	241	239	3354	924
D-viisumi	-	-	622	-	-	599
Kaikki yhteensä	23809	29736	16529	21325	29683	19064

Taulukko 4 Oleskeluoikeushakemukset ja -päätökset 2020-2022

Vireille tulleiden maastapoistamista koskevien asioiden kokonaismäärä kääntyi pieneen nousuun vuoden 2021 jälkeen. Kasvua oli 5 % verrattuna edeltävään vuoteen. Nousua voidaan selittää hakemusten määrän kasvulla. Vuoteen 2020 verrattuna laskua oli kuitenkin edelleen 25 %.

Kielteisen oleskelulupapäätöksen yhteydessä tehtyjen käännättämispäätösten määrä kasvoi 8 % suhteessa vuoteen 2021. Sen sijaan kielteisen turvapaikkapäätöksen yhteydessä tehtyjen käännättämispäätösten määrä laski 7 %. Myös karkottamispäätösten kokonaismäärä jatkoi edelleen laskua. Päätösmäärä laski 8 % edeltävään vuoteen verrattuna. Laskua oli kaikissa karkottamista koskeissa päätöspäätöksissä.

	Hakemukset			Päätökset		
Maastapoistaminen	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Käännättäminen	3874	2564	2960	4705	3320	3395
Kielteiseen turvapaikkapäätökseen sisältyvä käännättäminen	2055	1360	1449	2700	1996	1863
Kielteiseen oleskelulupapäätökseen sisältyvä käännättäminen	1094	684	794	1300	829	897
Käännättäminen, muut syyt	725	520	717	705	495	635
Maasta karkottaminen	1924	1579	1408	2379	1936	1777
Ei oleskeluoikeutta	1747	1373	1270	2166	1756	1611
Rikosperuste	177	206	138	213	180	166
Kaikki yhteensä	5798	4143	4368	7084	5256	5172

Taulukko 5 Käännättämiset ja karkottamiset 2020-2022

Vireille tulleiden kansalaisuusasioiden jyrkkä nousu taittui vuoden 2022 aikana. Kansalaisuusasioiden kokonaismäärä laski 12 % suhteessa vuoteen 2021. Kansalaisuushakemusten osalta laskua oli 10 % ja kansalaisuusilmoitusten osalta 38

% Kansalaisuushakemusten määrän edellisten vuosien kasvua selittää osittain vuosina 2015–2016 Suomesta turvapaikan saaneiden määrä, mikä ei heijastunut enää merkittävästi vuoden 2022 hakemusmääriin. Kansalaisuusilmoitusten osalta vuosien 2020–2021 voimakkaaseen kasvuun näyttää puolestaan vaikuttaneen erityisesti koronapandemian aiheuttamat matkustusrajoitukset, joiden poistuttua myös ilmoitusmäärä on lähtenyt selkeään laskuun ja on palaa-massa kohti vuoden 2019 tasoa.

Kansalaisuusasioiden osalta päätöksiä tehtiin määrällisesti enemmän (33 %) kuin vuonna 2021. Positiiviseen kehityssuuntaan vaikutti lisäresurssien kohdentaminen kansalaisuusasioihin sekä käsittelyprosessin kehitystyö. Päätöksiä ei kuitenkaan pystytty tekemään yhtä paljon kuin uusia asioita tuli vireille. Päätösten ja vireille tulleiden kansalaisuusasioiden välinen suhde oli 85 %, mikä tarkoittaa hakemusten ruuhkautumisen jatkumista.

	Hakemukset			Päätökset		
Kansalaisuus	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Kansalaisuushakemus	11 569	14 366	12 915	8 549	7 037	10 796
Kansalaisuusilmoitus	1 811	1 908	1 178	1 638	1 601	1 041
Kansalaisuusaseman määrittäminen	1 448	1 455	1 490	1 465	1 362	1 451
Kansalaisuuden menettäminen	8	11	9	15	9	7
Vapautumishakemus	18	21	41	20	15	41
Kaikki yhteensä	14 854	17 761	15 633	11 687	10 024	13 336

Taulukko 6 Kansalaisuushakemukset ja -päätökset

Turvapaikkahakemusten kokonaismäärä lähti nousuun vuoden 2022 aikana ensimmäisen kerran vuoden 2015 jälkeen. Turvapaikkahakemuksia jätettiin vuoden aikana yhteensä 5 827 eli hakemusmäärä yli kaksinkertaistui vuodesta 2021. Kokonaishakemusmäärä palasi näin ollen koronapandemiaa edeltäneelle tasolle. Kasvu tapahtui nimenomaan ensimmäisissä turvapaikkahakemuksissa, sillä uusintahakemusten määrä laski 24 % vuodesta 2021 ja 54 % vuodesta 2020. Uusintahakemuksia jättivät eniten Irakin, Somalian ja Venäjän kansalaiset.

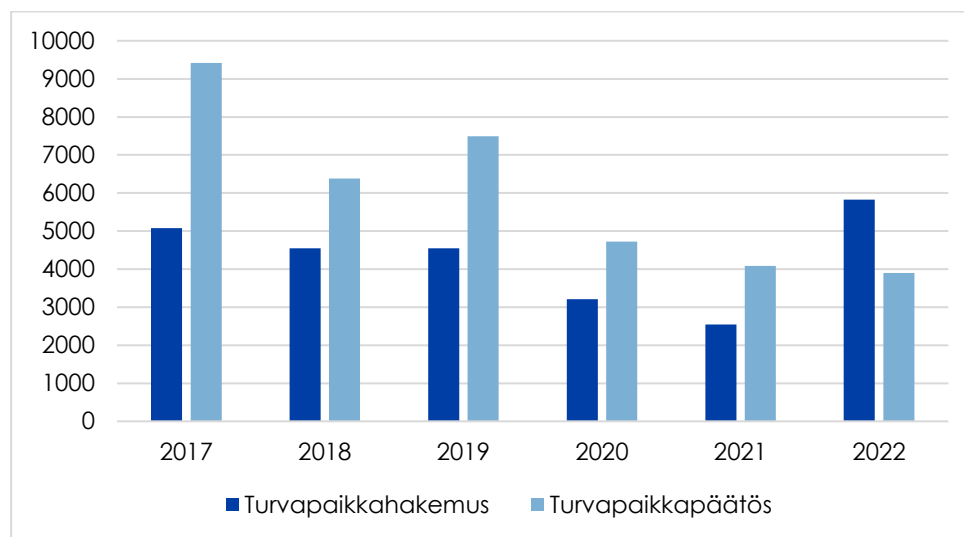
Turvapaikkahakemusten määrän kasvuun on vaikuttanut koronapandemian aiheuttamien matkustusrajoitusten lieventyminen sekä Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan. Vuoden 2022 aikana ukrainalaiset jättivät yhteensä noin 1 800 turvapaikkahakemusta, joista suurin osa jätettiin ennen kuin Suomi aktivoi tilapäisen suojelun direktiivin maaliskuun alussa. Venäjän kansalaiset jättivät vuoden aikana yhteensä noin 1 100 turvapaikkahakemusta, joista suurin osa vireytettiin Venäjällä syyskuussa julistetun liikekannallepanon jälkeen. Hakemusten määrä tasaantui vuoden loppua kohden. Eniten ensimmäisiä turvapaikkahakemuksia jättivät Ukrainan ja Venäjän kansalaisten jälkeen Afganistanin, Somalian ja Irakin kansalaiset.

Turvapaikkapäätösten määrä oli lähes samalla tasolla kuin vuonna 2021, laskua oli 5 %. Turvapaikkapäätösten ja -hakemusten välinen suhde oli 67 %. Kokonaisarvoon heijastuu niin ensimmäisten hakemusten määrän selkeä kasvu kuin resurssien priorisointi tilapäisen suojelun päätöksiin. Samanaikaisesti uusintahakemuksissa päätösten ja hakemusten välinen suhde oli 169 %, mikä kertoo onnistuneesta ruuhkanpurusta.

Tilapäisen suojelun direktiivi otettiin EU-maissa käyttöön ensimmäisen kerran maaliskuussa 2022 seurauksena Venäjän hyökkäyssodasta Ukrainaan. Koko vuoden hakemusmäärä Suomessa oli 47 302. Hakijoista 99 % oli Ukrainan kansalaisia. Tilapäisen suojelun hakemuksia vireyttivät ukrainalaisten jälkeen ensin Venäjän kansalaiset, yhteensä 223 hakemusta. Päätösten ja hakemusten välinen suhde oli 97 %.

	Hakemukset			Päätökset		
Kansainvälinen suojelu	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Turvapaikkahakemus	3209	2545	5827	4721	4086	3897
Turvapaikkahakemus, aikuinen	789	918	3398	2004	1659	1750
Turvapaikkahakemus, mukana hakeva alaikäinen	337	324	1294	766	507	510
Turvapaikkahakemus, yksin tullut alaikäinen	146	136	246	97	145	124
Turvapaikkahakemus, uusintahakemus	1932	1166	886	1845	1758	1499
Turvapaikkahakemus, EU-kansalainen	5	1	3	8	15	14
Sisäinen siirto	-	-	-	1	2	-
Tilapäinen suojelu			47302			45807
Kaikki yhteensä	3209	2545	53129	4721	4086	49704

Taulukko 7 Kansainvälisen suojelun hakemukset 2020-2022

Kuva 3 Turvapaikkahakemukset ja -päätökset 2017-2022

2.3 Kehityshankkeet

2.3.1 LUPA 22 -hanke

Lupa22-hankkeen tavoitteena oli työ- ja opiskeluperusteisten oleskelulupien käsittelyn sujuvoittaminen ja tehostaminen. Keskeisenä mitattavana tavoitteena oli tulosohjaajien ja hallituksen asettamien työ- ja opiskeluperusteisten hakemusten käsittelyaikatavoitteiden saavuttaminen kestävästi niin, että käsittelyaikatavoitteissa pysytään myös vuodesta 2022 eteenpäin:

- Erityisasiantuntijoiden oleskelulupahakemukset (ml. perheenjäsenet) 14 vrk
- Kasvuyrittäjien oleskelulupahakemukset (ml. perheenjäsenet) 14 vrk
- Muut työperusteiset oleskelulupahakemukset ja opiskelijan oleskelulupahakemukset (ml. perheenjäsenet) 1 kuukausi

Lupa22-hanke sisälsi useita kehittämisalueita. Nämä kehittämisalueet liittyivät mm. johtamiseen, digi- ja prosessikehitykseen, osaamiseen, organisaatiokulttuuriin ja asiakaskokemukseen. Hanke liittyi työ- ja elinkeinoministeriön asettamaan "Ulkomaalaislainsäädännön ja lupamenettelyjen kehittämishankkeeseen".

Hankkeen toimikausi oli alun perin 1.2.2021 – 30.6.2022, mutta hankkeen kestoa pidennettiin 3.5.2022 asettamispäätöksellä 31.12.2022 asti. Hankkeen oppeja ja sen aikana kehitettyjä parhaita käytäntöjä tullaan laajentamaan vuonna 2023 koko viraston toiminnan kehittämisessä.

2.3.2 RRF-rahoitteinen OLEDIGI-investointikokonaisuus

Euroopan Unionin elpymisrahaston RRF-rahoituksella toteutetaan 2021 - 2024 OLEDIGI -investointikokonaisuutta. RRF-rahoitteisen kehittämistyön tavoitteena on tehostaa työ- ja opiskeluperusteisia oleskelulupa-asioita keventämällä prosesseja ja lyhentämällä käsittelyaikoja uudistuvan lainsäädännön, tietojärjestelmäkehitystyön, automaation sekä uusien tiedonsiirtoliittymien avulla.

Vuonna 2022 otettiin käyttöön asiantuntijoille, startup-yrittäjille ja heidän perheenjäsenilleen tarkoitettu pikakaista, jolla oleskeluluvan voi saada kahdessa viikossa. Pikakaista on kehitetty nopeuttamaan osajien töiden aloittamista Suomessa. Pikakaistan tunnusmerkkeinä on, että hakemus vireytyy UMA-järjestelmään automaattisesti ja hakemuksen käsittely voidaan aloittaa jo ennen kuin asiakas on käynyt tunnistautumassa ja antamassa biometriset tunnisteensa. Jos asiakas tulee viisumivollisesta maasta, hän voi hakea oleskelulupahakemuksensa yhteydessä D-viisumia. Kansallinen D-viisumi mahdollistaa sen, että Suomeen voi matkustaa heti, kun oleskelulupa on myönnetty. Oleskelulupakortin saa jatkossa Suomessa, kun aiemmin asiakkaan on täytynyt odottaa kortin saapumista ennen Suomeen matkustamista.

Lisäksi vuonna 2022 on muun muassa kehitetty opiskelija- ja tutkijalain (nk. 719-laki) ja ulkomaalaislain 5. luvun muutoksiin liittyviä toiminnallisuuksia sekä Tulorekisteri-tiedonvaihtoliittymää. Asiakasneuvonnan – ja viestinnän osalta keskitettiin kansainvälisille osajille suunnattuun viestintään: vuoden 2022 fokuksessa olivat erityisesti opiskelija- ja tutkijalain muutos sekä pikakaista. Marraskuussa 2022 julkaistiin opiskelijan ja työntekijän oppaat, joiden avulla hakija löytää kaikki hakemista varten tarvittava tiedon, mukaan lukien hänen tilanteensa räätälöidyn listan hakemukseen tarvittavista liitteistä.

OLEDIGI-investointikokonaisuuden kokonaisrahoitus on vuosina 2021-2024 yhteensä 15,8 milj. euroa, josta vuoden 2022 osuus oli noin 8,0 milj. euroa. Määrärahaa käytettiin momentilla 26.40.01.7 vuonna 2022 yhteensä n. 5,5 miljoonaa euroa, ja vuodelle 2023 määrärahaa siirtyi käytettäväksi n. 2,5 miljoonaa euroa.

2.3.3 Ennakoinnin ja resurssisuunnittelun hanke (SEER)

1.6.2021–31.12.2022 toteutetussa AMIF-rahoitteisessa SEER-hankkeessa luotiin suunnittelun ja tiedolla johtamisen tueksi resurssisuunnittelun malli, jossa hyödynnetään mm. business intelligence (BI) -pohjaisia ratkaisuja. Resurssisuunnittelumallilla pystytään luomaan arvioita, paljonko henkilötyövuosia tarvitaan lupakäsittelyyn tulevana vuosina eri lupatyypeissä siten, että ennakoiduilla hakemuskäytöksillä ei synny jonoja. Malli huomioi hakemusten käsittelymaksuilla kattavat henkilötyövuodet sekä arvioidun tuottavuuden tulevan kehityksen. Hakemus- ja päätösmääriä sekä hakemusten käsittelymaksutuloja koskevat ennusteet muodostetaan yhdistämällä tilasto- ja asiantuntijatietoja. Hankkeessa toteutettiin myös erillinen työaika-analyysi, jonka tuloksena tarkennettiin substanssiosastojen työajankohdennusohjeita.

2.3.4 Tulevaisuuden Maahanmuuttovirasto -hankkeen suositusten täytäntöönpano

Sisäministeriö toteutti 22.11.2020–31.12.2021 hankkeen, jossa tutkittiin keinoja selkeyttää kuvaa Suomeen lähivuosina kohdistuvasta maahanmuutosta ja sen vaikutuksista Suomen maahanmuuttopolitiikkaan, erityisesti Maahanmuuttoviraston toimintaan ja sen resursseihin. Hankkeen tavoitteet jaettiin kolmeen teemakokonaisuuteen; ennakointi, tuottavuus ja vaikuttavuus, joihin hanke tuotti toimeenpanosuositukset, jotka toteutettiin virastossa vuonna 2022.

Ennakoinnin osalta luotiin suunnittelun ja johtamisen tueksi vakiintuneet toimintatavat, joilla tuotetaan oikea-aikaisesti mahdollisimman luotettavaa ennakointitietoa maahanmuutosta ja sitä koskevista yhteiskunnallisista tarpeista. Ennakointityö toteutetaan säännöllisesti kolme kertaa vuodessa asiantuntijaverkostoissa, ja sille on perustettu ohjausryhmä. Asiantuntijaverkostoissa on viraston asiantuntijoiden lisäksi myös eri sidosryhmien asiantuntijoita. Asiantuntijatyöryhmien tavoitteena on tuottaa laadulliset ja määrälliset arviot Suomeen kohdistuvasta maahanmuutosta kuluvalle vuodelle sekä seuraavalle viidelle vuodelle. Ennakoinnin tulokset julkistetaan myös viraston verkkosivuilla kevästä 2023 alkaen.

Tuottavuuden ja vaikuttavuuden tulostavoitteita ja mittareita kehitettiin yhteistyössä tulosohjaajien kanssa. Mittareiden kehittäminen on iteratiivinen prosessi, jota tullaan jatkamaan viraston toiminnan kehittyminen huomioiden.

Tilannekuva- ja analyysitoiminta

Laadukas tilannekuva- ja analyysitoiminta auttaa ymmärtämään ja selittämään toimintaympäristöön vaikuttavia muutostekijöitä ja ilmiöitä.

Laaja-alainen ymmärrys toimintaympäristön nykytilasta mahdollistaa ennakoivan, oikea-aikaisen ja vaikuttavan toiminnan nopeasti muuttuvassa ja entistä monimutkaisemmassa toimintaympäristössä. Erityisesti resurssien tehokas ja suunnitelmallinen allokointi sekä laadukas ennakointi edellyttävät tilannekuvan jatkuvaa seurantaa sekä sisäisen ja ulkoisen toimintaympäristön analyysia.

Syksyn aikana toiminnasta vastaava tiimi loi tilannekuva- ja analyysitoiminnan toimintasuunnitelman ja vuosikellon vuodelle 2023. Viraston asiantuntijoista koostettu analyysiverkosto koostaa Maahanmuuton tilanne Suomessa -raporttia neljä kertaa vuodessa. Raportti jaetaan laajasti eri sidosryhmille ja viraston sisäiseen käyttöön. Vuoden 2023 aikana virastoon rekrytoidaan myös tiedolla johtamisen kehitysjohtaja, jonka yhtenä tehtävänä on kehittää tilannekuva- ja analyysitoimintaa.

3 Vaikuttavuus

3.1 Toiminnan vaikuttavuus

Maahanmuuttoviraston päätöksenteon on oltava yhtenäistä, nopeaa ja oikeusvarmaa. Päätösten tulee olla selkeitä ja hyvin perusteltuja. Päätöskäytännön on oltava mahdollisimman yhdenmukaista ja ennakoitavaa ja siinä tulee toteutua ihmis- ja perusoikeudet. Päätöksiin liittyvänä yhtenä toiminnallisena tulostavoitteena on, että muutoksenhakutuomioistuinten päätösten osuus, joissa viraston päätös kumotaan sillä perusteella, että virasto on tehnyt laintulkinta- tai menettelyvirheen, on enintään 3 % valitusten kokonaismäärästä. Vuonna 2022 tämä tavoite ylitettiin, edellä mainituilla perusteilla valitus hyväksyttiin 1,3 % tapauksista.

Lisäksi toiminnallisena tulostavoitteena on, että kuntiin sijoituksen odotusaika vastaanottokeskuksissa olisi enintään 60 vrk laskettuna siitä alkaen, kun päätös on annettu tiedoksi kansainvälisen suojelun hakijalle. Kuntaan sijoituksen odotusaikataavoitetta ei tilapäisen suojelun suuresta asiakasmäärästä johtuen saavutettu, vaan se oli keskimäärin 104 vrk. Kuntaan sijoittamisesta vastaa työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala ja Maahanmuuttovirasto toimii yhteistyössä ELY-keskusten kanssa kuntiin sijoittamisessa.

Vastaanottokeskusten keskimääräinen käyttöaste 84 % oli asetettua tavoitetta 75 % korkeampi johtuen tilapäisen suojelun suuresta asiakasmäärästä.

Vireille tulevien asioiden määrä (223 229) ylitti arvion 77 857 asialla ja asioita tuli vireille 37 % enemmän edellisvuoteen nähden. Kasvu johtui pääasiassa tilapäisen suojelun hakemuksista (47 302) sekä oleskelulupahakemusten määrän kasvusta. Asiamäärän merkittävän kasvun johdosta ratkaistujen ja vireille tulleiden asioiden suhteessa jäätii 100 %:n tavoitetasosta toteuman ollessa 94 %. Osassa asiaryhmiä päätöksiä tehtiin kuitenkin myös enemmän kuin uusia asioita tuli vireille. Kaiken kaikkiaan päätöksiä tehtiin 56 549 enemmän kuin vuonna 2021.

Indikaattorit	yksikkö	2020	2021	2022	tavoite/ arvio 2022
Maahanmuuttoviras- tossa vireille tulevat asiat	kpl	132 605	163 202*)	223 299	145 442
Maahanmuuttoviras- tossa ratkaistut/ vireille tulleet (%)	%	100 %	93 %	94 %	100 %
Maahanmuuttoviraston päätösten pysyvyys muutoksen- haussa	%	98,5 %	98,8 %	98,7 %	97 %
Vastaanottokeskusten käyttöaste ksm.	%	69 %	65 %	84 %	75 %
Kuntaan sijoitetun odo- tusaika vastaanottokes- kuksissa oleskelupää- töksestä laskien ksm. enintään (vrk)	vrk	78	73	104	60

Taulukko 8 Toiminnallisten tulostavoitteiden vaikuttavuuden mittarit

*) Vuoden 2021 tilinpäätökseen vireille tulevat asiat oli virheellisesti merkitty en-
nakkotiedon mukaisina 132 605 lopullisen asiamäärän ollessa 163 202.

3.2 Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus

Vastaanottotoiminnan momentin 26.40.63 vastaanottotoiminnan asiakkaille maksettavat tuet määrärahalta katetaan turvapaikanhakijoiden lakisääteisen vastaanotto- tai käyttörahan kulut vastaanoton ajalta. Vastaanotto- ja käyttö-
rahalta turvataan turvapaikanhakijoiden ihmisarvoisen elämän kannalta vält-
tämätön toimeentulo, jos hakija on tuen tarpeessa, eikä hänellä ole muita tu-
loja tai varoja. Johtuen tilapäisen suojelua saavien suuresta määrästä, oli mo-
mentin käyttö vuonna 2022 edellisvuotta merkittävästi suurempi. Momentille
esitettiin arviomäärärahan ylityslupa kertomusvuonna. Sisäministeriö päätti ylit-
tää momentin 26.40.63 määrärahat enintään 4,5 milj. eurolla. Ylitys katettiin
toisessa lisätalousarviossa saaduilla määrärahoilla, jolloin ylityslupa peruutettiin.

26 40 63 Vastaanottotoiminnan asiakkaille maksettavat tuet		
2020	2021	2022
19 963 530	15 590 955	66 124 963

Taulukko 9 26.40.63 momentin käyttö vuosina 2020-2022

4 Toiminnallinen tehokkuus

4.1 Toiminnan tuottavuus

4.1.1 Tuottavuuden kehitys

Talousarviossa tuottavuuden tavoitteeksi oli asetettu 165 päätöstä/viraston henkilötyövuodet ja tulossopimuksessa kokonaistuottavuuden kasvutavoite on 20 %. Nämä mittarit kuvaavat kuitenkin huonosti tuottavuutta, koska esim. vastaanottotoiminnan laajentaminen viraston kasvavan henkilötyövuosimäärän myötä vaikuttaisi mittareihin laskevasti, vaikka saman aikaisesti päätöksenteon tuottavuus tehostuisi. Niin ikään työvoimaintensiivinen turvapaikkapäätöksenteko vaikuttaa mittareihin suhteettoman paljon ja kokonaistuottavuuden lasku ja nousu seuraileekin paljolti turvapaikkapäätöksentekoon kohdennettua henkilöresurssia.

Jatkossa tuottavuuden kehitystä seurataan päätösten määrällä suhteessa henkilötyövuosiin niin päätöksentekoyksiköittäin kuin prosessikohtaisestikin. Tuottavuudessa päätöksentekoyksiköittäin htv-määrässä ovat mukana lomat ja poissaolot, prosessikohtaisessa tuottavuudessa henkilötyövuodet sisältävät vain tehollisen työn. Vuonna 2022 tuottavuutta seurattiin myös päätös/käsittely/työpäivä -mittarilla

Tuottavuus nousi vuonna 2022 takaisin vuoden 2020 tasoon turvapaikkahakemuksia lukuun ottamatta. Etenkin työ- ja opiskeluluvissa tuottavuuskehitys on käänntynyt positiiviseen suuntaan riskiperusteisen 80/20 -mallin käyttöönoton myötä (80 % hakemuksista ratkaistaan nopeamassa menettelyssä eli uuden riskiperusteisen käsittelymallin ja sitä toteuttavan automaation avulla). Kansalaisuusasioissa tuottavuuden kehitys on ollut tavoiteltua hitaampaa ja yli vuoden vanhojen hakemusten ruuhkanpurku on hidastanut tuottavuuskehitystä.

Turvapaikkahakemusten osalta pts/htv -mittari ei anna vuodelta 2022 luotettavaa tietoa johtuen siitä, että turvapaikkahakemuksille kohdennetulla työajalla on tehty merkittävä määrä tilapäisen suojelun päätöksiä eikä tätä työaikaa pystytty erottamaan turvapaikkahakemuskäsittelyyn käytetystä työajasta. Viime vuoden tapaan myös vanhempien hakemusten ruuhkanpurku on hidastanut turvapaikkahakemusten tuottavuuskehitystä.

Tuottavuusmittarit	2020	2021	2022
Oleskelulupa, EU-rekisteröinti ja Maastapoistaminen (pts/htv)	347	334	347
<i>Muutos vrt edellinen vuosi (%)</i>	9 %	-4 %	4 %
Kansalaisuus	258	245	258
<i>Muutos vrt edellinen vuosi (%)</i>	5 %	-5 %	5 %
Turvapaikkahakemus^{*)}	27	22	19
<i>Muutos vrt edellinen vuosi (%)</i>	-21 %	-19 %	-14 %

Taulukko 10 Tuottavuuden kehitys 2020-2022

^{*)} Vuoden 2022 turvapaikkahakemukselle kohdennetulle työajalla on tehty merkittävä määrä tilapäisen suojelun päätöksiä, eikä tästä syystä vuoden 2022 turvapaikkahakemukset pts/htv tunnusluku ole vertailukelpoinen aikaisempiin vuosiin verrattuna. Todellisuudessa vuoden 2022 pts/htv luku olisi taulukon lukua korkeampi, mikäli tilapäiseen

suojeluun käytetty työaika olisi pystytty erottamaan turvapaikkahakemuskäsittelyyn käytetystä työajasta.

Prosessikohtainen tuottavuus 2022*	päätös/htv**	päätös/käsittelijä/työpäivä
Osaratkaisua edellyttävä työnteko (TTOL)	1010	0,37
Erityisasiantuntijat	1161	0,14
Kasvuyrittäjät	2019	0,06
Yrittäjät	511	0,08
Opiskelu	1043	0,3
Tutkijat	1551	0,11
EU-rekisteröinnit	523	0,17
Kansalaisuushakemukset	348	0,39

Taulukko 11 Prosessikohtainen tuottavuus 2022

* ei vertailutietoa vuosilta 2020 ja 2021

** Lupaprosessissa tehdyt päätökset yhteensä (1. ja jatkoluvat) jaettuna lupaprosessiin kohdennetulla tehollisella työajalla henkilötyövuosina yhteensä tarkastelujakson aikana. Tehollinen työaika sisältää vain ko. lupaprosessiin käytetyn työajan, eikä sisällä esimerkiksi lomiin ja muihin poissaoloihin sisältyvää työaikaa. Turvapaikkahakemusten osalta ei vielä vuonna 2022 pystytty saamaan luotettavaa tietoa.

4.1.1.1 Automaation kehitys ja laatu

Asiakaslähtöistä, tuottavuuteen ja kustannusvastaavuuteen tähtäävää prosessien ja toiminnan kehitystä tukevaa UMA-järjestelmän kehitystä jatkettiin vuoden 2022 aikana. Erityisenä painopistealueena oli työ- ja opiskelulupaprosessien kehittäminen. Automaation laaja hyödyntäminen on yksi konkreettista tuottavuutta parantavista prosessien kehittämisen apuvälineistä, joilla mahdollistetaan henkilöstön työajan kohdentuminen manuaalisten rutiinitehtävien sijaan yhteiskunnallista arvoa tuottaviin tehtäviin. Samalla varmistetaan parempi asiakaskokemus, kun entistä suurempi osuus asiakkaita saa päätöksen nopeasti ja sujuvasti. Automaatio on myös tehokas keino vastata kasvaviin hakemusmääriin, kuten nähtiin tilapäisen suojelun asioissa.

Sähköisesti jätettyjen hakemusten osuus on kasvanut vuoden aikana 84 %:sta 88 %:iin, eli vain 12 % lupa- tai kansalaisuusasian vuoksi asioivista käytti paperihakemuksia vuonna 2022. Kaikkia käsittelyperusteita ei pysty hakemaan sähköisesti. Osa-automaation piirissä olevissa hakemuserusteissa luvan tai kansalaisuuden saamisen edellytyksistä pystytään tarkistamaan automaattisesti vähintään yli puolet. Automaattinen luvan saamisen edellytysten tarkastus toimii parhaiten opiskelijan ensimmäisissä luvissa, joissa 92 % edellytyksistä on voitu tarkastaa automaattisesti.

Automaattisia päätösehdotuksia on suhteellisesti käytetty yleisimmin kausityötodistusta koskevissa asioissa (86 %) ja kansalaisuushakemuksissa (84 %) ja määrällisesti eniten 1. oleskeluluvissa (lähes 22 000 päätöstä) sekä jatkoluvissa (lähes 13 000 päätöstä). Automaation käyttö onkin kasvanut erityisesti ensimmäisten oleskelulupien osalta (23 %-yksikköä), mutta myös muilla osa-alueilla on kasvua lukuun ottamatta kausityötodistusta koskevia asioita. Automaation

käyttöä on laajennettu toukokuussa 2022 myös EU-rekisteröinteihin, ja niistä lähes puolessa on käytetty automaattista päätösehdotusta (käyttöänoton jälkeen yli 90 %:ssa).

Automaation laatua on seurattu edellytysten poikkeamilla sekä automaattisesti syntyneiden päätösehdotusten korjausten %-osuudella. Molemmissa tavoitteena oli enintään 3 %:n virhemarginaali. Tavoitteet alitettiin edellytysten laatuvirheiden/-poikkeamien ollessa alle 1 % ja automaattisesti syntyneiden päätösehdotusten korjausten %-osuuden ollessa 0,8 %.

Automaatiokehityksen mittarit*	2021	2022
Sähköisesti vireytettyjen asioiden osuus (pl. oleskelulupa- ja oleskelukorttien uusiminen)	84 %	88 %
Automatisoitujen prosessien piirissä olevien asioiden määrä päätöksissä**)		
1. oleskeluluvat		57 % (21898/38387)
Jatkoluvat		63 % (12926/20388)
Pysyvää lupaa koskevat asiat		76 % (6961/9052)
EU-rekisteröinnit		55 % (5447/9802)
Kausityötodistusta koskevat asiat		86 % (5137/5933)
Kansalaisuushakemukset		84 % (9097/10770)
Automaatioaste		
Osa-automaation piirissä olevissa hakemusperusteissa hakemuksen edellytykset pystytään tarkistamaan automaattisesti, %-osuus	50 % - 80 % automaattisesti	55 % - 92 % automaattisesti (92 % erityisesti opiskelun 1. lupien perusteissa mahdollista)
Automaattisesta päätösehdotuksesta vahvistettujen päätösten %-osuus oleskelu- ja kansalaisuusasioiden päätöksistä		
1. oleskeluluvat	23 %	46 % (21898/47587)
Jatkoluvat	31 %	42 % (12926/30536)
Pysyvää lupaa koskevat asiat	50 %	58 % (6961/12092)
EU-rekisteröinnit (05/22 alk.)	0	48 % (5447/11315)
Kausityötodistusta koskevat asiat	90 %	83 % (5137/6226)
Kansalaisuushakemukset	78 %	84 % (9098/10796)
Automaation laatu, virhemarginaali max. 3 %		
Edellytysten laatu poikkeamat***)	<1 %	<1 %
Automaattisesti syntyneiden päätösehdotusten korjaukset	0,9 %	0,8 %

Taulukko 12 Automaatiokehitys 2021-2022

*) ei vertailutietoa vuodelta 2020

**) Laskettu prosenttiosuus niistä käsittelyperusteista, joissa hyväksytty osa-automaatio > voi syntyä automaattinen päätösehdotus kaikkien edellytysten täytyessä. Osassa automaatio otettiin käyttöön kesällä tai loppuvuodesta. Vuodelta 2021 ei vertailutietoa saatavilla.

***) Kuinka monessa automaattisesti tarkastetussa täyttyneessä edellytyksessä havaittiin virhe/poikkeama hakemuksen käsittelyn aikana.

4.2 Toiminnan taloudellisuus

Hakemuskäsittelyn taloudellisuutta seurataan päätösten omakustannushinnalla eli paljonko kustannusten määrä on tehtyä päätöstä kohti. Kaikkien päätösten omakustannushinta oli 344 euroa/päätös vuonna 2022, mikä oli tavoitetta (450 euroa/päätös) alhaisempi johtuen pääosin tilapäisen suojelun suuren päätösmäärästä (45 807) ja niiden automaatiota hyödyntävästä tehokasta käsittelystä.

Ensimmäisten oleskelupäätösten ja kansalaisuushakemuspäätösten kohdalla omakustannushintojen laskeva suunta jatkui. Päätösmäärien kasvun myötä päätösten keskimääräinen hinta on laskenut. Työ- ja opiskeluperusteisten ensimmäisten oleskelupäätösten hintoja alentaa lisäksi tuottavuuden kasvu. Sähköisen asioinnin kasvu vaikuttaa myös päätösten hintoihin alentavasti esim. opiskelijoiden oleskeluluvista haetaan 99,3 % sähköisesti. Jatko-oleskelulupapäätöksiä tehtiin 6 % vähemmän kuin edellisenä vuotena, joka puolestaan nosti näiden päätösten hintaa.

Päätösten omakustannushinnat eur	2020 toteuma	2021 toteuma	2022 toteuma
Ensimmäinen oleskelulupapäätös	444	399	285
Jatko-oleskelulupapäätös	293	301	340
Turvapaikkapäätös	3 154	5 237	6711
Kansalaisuushakemuspäätös	673	638	545

Taulukko 13 Oleskelulupa- turvapaikka- ja kansalaisuushakemuspäätösten toteutuneet omakustannushinnat 2020-2022

Turvapaikkapäätöksen omakustannushinnassa näkyy puolestaan hakemusten käsittelyn monivaiheisuus, perusteellisuus ja vähäinen automaation hyödyntämisen mahdollisuus. Myös päätösten määrän laskeva trendi näkyy korkeampina omakustannushintoina. Vuonna 2022 turvapaikkapäätöksen omakustannushintaa vääristää ja nostaa myös se, että kustannuksissa on mukana myös tilapäisen suojelun lupien kustannuksia, joita ei ole pystytty erittelemään.

Omakustannushinnat eur	2020	2021	2022
Oleskelulupahakemukset			
- oleskelulupa opiskelija (kaikki)	461	382	293
- opiskelija sähköinen asiointi	264	226	173
- oleskelulupa työntekijä (TTOL)	377	395	237
- työntekijä sähköinen asiointi (TTOL)	256	251	168
Turvapaikkapäätös	3 154	5 237	6711
Matkustusasiakirjat	177	143	196
Takaisinotot: Dublin, muu	376	760	742
Kansalaisuutta koskevat hakemukset	673	638	545
- sähköinen asiointi	572	568	496
Kansalaisuusilmoitukset	113	149	221
- sähköinen asiointi	106	140	200
Kansalaisuusaseman määrittelyt ja tiedustelut	341	345	329

Taulukko 14 Omakustannushinnat 2020-2021

4.2.1 Turvapaikanhakijoiden vastaanottotoiminta

Tavoitteena on, että vastaanottokeskusten ylläpito ja palveluiden tuottaminen hoidetaan laadukkaasti ja samalla mahdollisimman kustannustehokkaasti. Majoitusvuorokauden keskimääräinen hinta sisältää kansainvälistä suojelua hakevien vastaanottopalvelut sekä vastaanotto- tai käyttörahan kustannukset sekä arvonlisäveron.

Vuonna 2022 majoitusvuorokauden keskimääräinen hinta oli poikkeuksellisen alhainen johtuen tilapäisen suojelun suuresta asiakasmäärästä sekä siitä, että tilapäisen suojelun asiakkaat majoituivat hyvin paljon vastaanottokeskusten ulkopuolella yksityismajoituksessa, jolloin heille maksettiin vain vastaanotto-raha.

Tunnusluku	2020 toteuma	2021 toteuma	2022 toteuma	2022 tavoite
Keskimääräiset kustannukset/asiakas/€/vrk, ilman alv	44 €	45 €	26 €	44 €

Taulukko 15 Majoitusvuorokauden keskimääräinen hinta (ilman alv) 2020 - 2022

4.3 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus

Osa Maahanmuuttoviraston toiminnasta on sisäministeriön antaman maksuasetuksen mukaan maksullista. Maksullisen toiminnan tulot vuonna 2022 olivat 28,3 milj. euroa. Lisääntyneiden hakemusmäärien myötä tulot jatkoivat kasvuaan ja tavoite ylitettiin. Kustannustason nousun ja odotettua pienemmän tuottavuuden kasvun myötä kustannusvastaavuus (67 %) jäi kuitenkin asetettua tavoitetta ja edellisiä vuosia alhaisemmaksi.

Työ- ja opiskeluperusteisten lupien määrä on kasvanut noin 40 % ja hakemus- käsittelyssä on havaittavissa myös vahvempaa tuottavuuden kehitystä, mikä näkyy suotuisana kustannusvastaavuuden kehityksenä.

Mittari	2020	2021	2022	2022 tavoite
Maahanmuuttoviraston maksullisen toiminnan tulot, milj. euroa	22,4	27,4	28,3	23
Maksullisen toiminnan osuus kokonaistyöajasta	35 %	38 %	36 %	-
Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus %	72 %	73 %	67 %	75 %
Työperusteiset luvat	80 %	78 %	138 %	100 %
Opiskeluperusteiset luvat	45 %	56 %	73 %	70 %

Taulukko 16 Maahanmuuttoviraston maksullinen toiminta

Maksullisen toiminnan osuus viraston kokonaistyöajasta (36 %) lasketaan työ- ajanseurannasta. Vuodesta 2021 alkaen kustannusvastaavuus on laskettu toimintolaskennan avulla, joka huomioi tukitoiminnan kustannuksia paremmin kuin aiempi laskentamalli, joten vuoden 2020 toteumat eivät ole täysin vertailukelpoisia vuosien 2021 ja 2022 lukuihin.

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus-laskelma 1000 eur	2022 toteuma	2022 tavoite	2021	2020
TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot				
Maksullisen toiminnan myyntituotot	28 299		27 397	22 384
Maksullisen toiminnan muut tuotot				
Tuotot yhteensä	28 299	23 000	27 397	22 384
KUSTANNUKSET				
Erilliskustannukset				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	44		13	30
Henkilöstökustannukset	12 851		12 456	15 282
Vuokrat	28		13	28
Palvelujen ostot	2 429		1 492	1 224
Muut erilliskustannukset	86		29	33
Erilliskustannukset yhteensä	15 438	16 500	14 003	16 597
KÄYTTÖJÄÄMÄ				5 787
Maksullisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista				
Tukitoimintojen kustannukset	20 352		17 508	12 604
Poistot	2 143		2 323	1 895
Korot			0	0
Muut yhteiskustannukset	4 023		3 748	0
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	26 518	14 000	23 579	14 499
Kokonaiskustannukset yhteensä	41 956	30 500	37 582	31 096
KUSTANNUSVASTAAVUUS				
(tuotot - kustannukset)	-13 657	-7 500	-10 185	-8 712
Kustannusvastaavuus -%	67 %	75 %	73 %	72 %

Taulukko 17 Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus

**) Erot toimintolaskentamallin ja 2020 käytössä olleen kustannuslaskentamallin tuottamien tietojen välillä: Kohtaan 'muut yhteiskustannukset' sisältyy 2021 ja 2022 palkallisten poissaolojen kustannuksia, joka olivat 2020 henkilöstökustannuksissa. Tukitoimintojen kustannusten osuus on lisääntynyt toimintolaskennassa, sillä malli vyöryttää kaikki tukitoiminnan kustannukset maksulliselle toiminnalle.*

Sisäministeriön antamassa maksuasetuksessa oleskelulupien ja kansalaisuusilmoitusten käsittelymaksut jaetaan kahteen eri luokkaan sen mukaan, jätetäänkö hakemus ja ilmoitus paperiversiona vai e-asioinnin kautta sähköisesti vireille. Sähköisen asioinnin kautta jätetyt hakemukset ovat edullisempia joutuessa niiden tehokkaammasta käsittelyprosessista.

Viiden hakemusmaksun hintaa laskettiin ja neljän nostettiin, jotta ne vastaisivat paremmin omakustannushintoja.

Suorite	2022 käsittelymaksu	Maahanmuuttoviraston osuus	%	Muun viranomaisen osuus	%
Kansalaisuushakemus	690,00 €	690,00 €	100 %		
- Sähköinen hakemus	460,00 €	460,00 €	100 %		
Kansalaisuusilmoitus	160,00 €	160,00 €	100 %		
- Sähköinen hakemus	120,00 €	120,00 €	100 %		
Kansalaisuusilmoitus, hakija alaikäinen	100,00 €	100,00 €	100 %		
- Sähköinen hakemus	80,00 €	80,00 €	100 %		
1. oleskelulupa	520,00 €	312,00 €	60 %	208,00 €	40 %
- Sähköinen hakemus	470,00 €	282,00 €	60 %	188,00 €	40 %
1. oleskelulupa hakija alaikäinen	270,00 €	162,00 €	60 %	108,00 €	40 %
- Sähköinen hakemus	240,00 €	144,00 €	60 %	96,00 €	40 %
1. oleskelulupa opiskelija	450,00 €	293,00 €	65 %	157,00 €	35 %
- Sähköinen hakemus	350,00 €	228,00 €	65 %	122,00 €	35 %
1. oleskelulupa työnteko	740,00 €	444,00 €	60 %	296,00 €	40 %
- Sähköinen hakemus	490,00 €	294,00 €	60 %	196,00 €	40 %
1. oleskelulupa työnteko (ei saataavuusharkintaa)	480,00 €	288,00 €	60 %	192,00 €	40 %
- Sähköinen hakemus	380,00 €	228,00 €	60 %	152,00 €	40 %
1. oleskelulupa yrittäjä	690,00 €	385,00 €	55,80 %	305,00 €	44,20 %
- Sähköinen hakemus	490,00 €	265,00 €	54 %	225,00 €	46 %
1. kasvuyrittäjän oleskelulupa	480,00 €	288,00 €	60 %	192,00 €	40 %
- Sähköinen hakemus	350,00 €	210,00 €	60 %	140,00 €	40 %
Jatko-oleskelulupa	430,00 €	430,00 €	100 %		
- Sähköinen hakemus	160,00 €	160,00 €	100 %		
Jatko-oleskelulupa; opiskelija tai alaikäinen	250,00 €	250,00 €	100 %		
- Sähköinen hakemus	180,00 €	180,00 €	100 %		
EU-kansalaisen oleskeluoikeuden rekisteröinti, perheenjäsenen oleskelukortti, todistus pysyvästä oleskeluoikeudesta	49,00 €	49,00 €	100 %		

Pysyvä oleskelulupa	160,00 €	160,00 €	100 %		
Pysyvä oleskelulupa hakija alaikäinen	150,00 €	150,00 €	100 %		
Pakolaisen matkustusasiakirja ja muukalaisspassi	44,00 €	41,40 €	94 %	2,60 €	6 %

Taulukko 18 Hakemusmaksut 2022

4.4 Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus

Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus vuonna 2022 oli 70 %. EU-rahoitteisista hankkeista osa on 100 %:n rahoituksella ja osa omarahoitusosuu-
della.

Kustannusvastaavuus on laskettu toimintolaskennalla kuten maksullisessa toi-
minnassakin. Vuosina 2022 ja 2021 kustannusvastaavuus on merkittävästi pie-
nempi kuin aiemmalla kustannuslaskentamallilla laskettu johtuen siitä, että yh-
teiskustannuksiin on kohdistunut aiempaa enemmän tukitoimintojen kustan-
nuksia.

Taulukossa "Muilta virastoilta saatu rahoitus" koskee mm. sisäministeriön jaka-
maa EUSA-rahastojen hankerahoitusta ja "EU:lta saatu rahoitus" mm. EU-ko-
mission suoraan virastolle maksamaa rahoitusta.

Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannus- vastaavuuslaskelma (1 000 €)	2022 toteuma	2022 tavoite	2021 toteuma	2020 toteuma
TUOTOT				
yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot				
Muilta valtion virastoilta saatu rahoitus	3 372		7 096	6 047
EU:lta saatu rahoitus	1 246		1 190	1 282
Muu valtionhallinnon ulkopuolinen rahoitus				
Yhteisrahoitteisen toiminnan muut tuotot			189	8
Tuotot yhteensä	4 618		8 475	7 337
KUSTANNUKSET				
Yhteisrahoitteisen toiminnan erilliskustannuk- set				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	27		129	142
Henkilöstökustannukset	1 684		2 863	2 297
Vuokrat	116		174	252
Palvelujen ostot	1 951		4 366	4 444
Muut erilliskustannukset	509		976	955
Erilliskustannukset yhteensä	4 287		8 508	8 090
KÄYTTÖJÄÄMÄ				
Yhteisrahoitteisen toiminnan osuus yhteiskus- tannuksista				

Tukitoimintojen kustannukset	1 789	2 847	561
Poistot	185	372	116
Korot			
Muut yhteiskustannukset	356	615	
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	2 330	3 834	677
Kokonaiskustannukset yhteensä	6 617	12 342	8 767
KUSTANNUSVASTAAVUUS			
tuotot – kustannukset	-1 999	-3 867	-1 430
Kustannusvastaavuus -%	70 %	69 %	84 %

Taulukko 19 Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus

Ulkopuolista rahoitusta on haettu aktiivisesti toiminnan kehittämiseksi etenkin Euroopan unionin sisäasioiden rahastoista eli EUSA-rahastoista: Turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahasto (AMIF), Sisäisen turvallisuuden rahasto (ISF) ja Rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitustukiväline (BMVI). Käynnissä oli useita EUSA-rahoitteisia hankkeita, joiden hallinnointi ulottuu useammalle vuodelle ja joiden toiminta keskittyy erityisesti turvapaikka- ja maahanmuuttotoiminnan kehittämiseen niin kansallisesti kuin kansainvälisestikin. Euroopan sosiaalirahastolta (ESR) saatiin rahoitusta ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmän kehittämiseen ja Eurostatilta tilastokehitykseen.

4.5 Hankkeet

Viraston yhteisrahoitteinen toiminta koostui vuonna 2022 seuraavista hankkeista:

Rahoituslähde	Hankkeen nimi	Alku	Loppu
AMIF	Kiintiöpakolais- ja kuntaansijoittamishanke III	2021	2022
AMIF	LYRIA - Maahanmuuttoon liittyvien lupaprosessien yhtenäinen perehdytys- ja itseopiskeluhanke	2021	2022
AMIF	PLANE - Vastaanottokeskusten, säilöönottoyksiköiden ja ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmän asiakastyön sähköinen dokumentointi	2022	2022
AMIF	AURA - Automaattisen ratkaisun ja jälkikäteisen lupavalvonnan mahdollistaminen	2022	2025
AMIF	Paluuasiantuntija Suomen Irakin suurlähetystöön REX2	2022	2022
AMIF	RIO2 - Kiertävä maahanmuuton asiantuntija	2019	2022
AMIF	Mahdollisuutena paluu – MAP	2021	2022
AMIF	MAPPI 2 - Maasta poistamisen täytäntöönpanosuunnitelman digitalisointi	2021	2022
AMIF	Kulttuuriorientaatiokoulutus Suomeen valituille kiintiöpakolaisille 2021-2022	2021	2022
AMIF	Ennakoinnin ja resurssisuunnittelun hanke (SEER)	2021	2022

AMIF	ERRIN SRI Sustainable Reintegration in Iraq	2021	2022
AMIF	Vapaaehtoiset sisäiset siirrot	2020	2022
AMIF	Turpro, Kiintiövalintamatkojen turvallisuusprosessin kehittäminen	2019	2022
ISF	EES (Entry–exit)- järjestelmä II	2022	2023
ISF	EES (Entry–exit)- järjestelmän käyttöönotto	2020	2022
ISF	ETIAS matkustustieto- ja -lupajärjestelmä	2020	2023
BMVI	SIS Recast ja Euroopan komission evaluaatiovaatimusten toteuttaminen	2021	2024
ESR	IKUT-Ihmiskaupan uhrien työelämätaitojen ja -valmiuksien kehittäminen	2020	2023
Eurostat	ES tilastokehitys	2022	2022

Taulukko 20 Vuonna 2022 käynnissä olleet hankkeet

Yhteensä hankkeita oli käynnissä 20. AMIF-hankkeita alkoi kolme vuoden aikana ja päättyi 12 vuoden loppuun mennessä. Lisäksi käynnissä on ollut kolme ISF-hanketta, yksi BMVI-hanke, yksi ESR-hanke ja yksi Eurostat-hanke. Hankkeista neljä ajoittui ainoastaan yhdelle vuodelle.

5 Tuotokset ja laadunhallinta

5.1 Suoritteiden määrät ja aikaansaadut hyödykkeet

5.1.1 Maahanmuutto ja kansalaisuus

Lupa- ja kansalaisuusyksikön vastuulle kuuluvat asiat lisääntyivät vuoden 2022 aikana. Huomioiden kaikki lupa-, kansalaisuus-, todistus- ja maasta poistamisasiat vireille tuli noin 156 000 erilaista asiaa (2021: lähes 130 000 erilaista asiaa). Päätöksiä ei pystytty tekemään samaa määrää, kun uusia asioita tuli vireille. Päätöksiä tehtiin kuitenkin enemmän kuin vuonna 2021 (2022: 131 797, 2021: 118 886).

- Kaiken kaikkiaan ensimmäisiä oleskelulupahakemuksia jätettiin 50 728 (2021: 36 206).
- Ensimmäisiä oleskelulupahakemuksia jätettiin työn perusteella 20 960 (2021: 15 012).
- Kasvua oli myös perhesiteen (2022: 18 981, 2021: 13 764) ja opiskelun (2022: 9 855, 2021: 6 711) perusteella jätetyissä ensimmäisissä oleskelulupahakemuksissa.
- EU-kansalaiset jättivät 10 166 rekisteröintihakemusta vuonna 2022 (2021: 12 465). Suurin osa EU-kansalaisista haki rekisteröintiä työn perusteella (2022: 4 256, 2021: 5 905).
- Viime vuonna 10 183 EU-kansalaista vahvisti oleskeluoikeutensa Suomessa (2021: 11 190). Heistä 4 270 rekisteröitiin työn perusteella (2021: 5 333). Eniten EU-rekisteröintejä tehtiin Viron, Saksan ja Latvian kansalaisille.
- Jatkolupahakemuksia jätettiin 34 136 (2021: 30 930) ja jatkolupia myönnettiin yhteensä 28 665 (2021: 30 623). Jatkolupia haettiin ja myönnettiin eniten työn perusteella.
- Pysyvä oleskelulupa myönnettiin 11 276 henkilölle (2021: 11 563).
- Suomi sai 10 479 uutta kansalaista. 9 509 heistä sai kansalaisuuden hakemuksesta (2021: 6 070) ja 970 ilmoituksesta (2021: 1 515).

Yksikön henkilöstön määrä kasvoi vuodesta 2021 (toteutunut htv 2021: 375, 2022: 422). Alkuvuosi 2022 toimittiin merkittävillä vajauksilla suunniteltuun henkilöstöraamiin verrattuna, mutta loppuvuodeksi yksikköä vahvistettiin paljon. Resurssivajaukset, henkilöstön vaihtuminen ja suuret rekrytoinnit ja niiden valmisteluun kulunut aika haastoivat yksikön tuottavuuskehitystä useissa prosesseissa ja erityisesti ensimmäisen vuosipuolikkaan aikana.

Yksikölle ja virastolle asetetut tulostavoitteet eivät toteutuneet vuoden 2022 aikana kuin tyydyttävästi: tavoitteita jäi toteutumatta, osa tavoitteista toteutui vain osittain. Hyviä tuloksia saavutettiin erityisesti työ- ja opiskeluperusteisissa luvissa sekä tuottavuuskehityksen että käsittelyaikojen osalta. Myös EU-rekisteröinneissä saavutettiin kehitystä heti tai 2 vrk:n aikana ratkaistavien asioiden lisääntyneissä määrissä. Päätöksiä tehtiin EU-rekisteröinteihin myös enemmän kuin asioita tuli vireille, käsittelyaikojen mediaani lähti laskuun ja vireillä olevien asioiden määrä puolittui vuoden aikana.

Yleisesti ottaen käsittelyajoissa tapahtui kuitenkin hyvää kehitystä edellisvuoteen verrattuna monissa käsittelyperusteissa siten, että keskimääräiset käsitte-

lyäikatoteumat alittivat tavoiteajat ja mediaaniajat lyhenivät. Esimerkiksi opiskeluperusteisissa 1. luissa yli 90 % ja jatkoluvissa lähes 75 % ratkaistiin tavoiteajoissa. Työntekijän oleskelulupien käsittelyaikatilastoja heikensivät vanhojen hakemusten ruuhkan purku sekä TE-toimistojen osapäätösmenttelyn hidastuminen hakemusäärän kasvun seurauksena. Työntekijän 1. luissa hakemuksista lähes kolmannes ratkaistiin alle kuukaudessa hakemuksen vireille tulosta ja jatkolupahakemuksissa reilu viidennes.

Työ- ja opiskeluhakemusten käsittelyaikoihin vaikutti positiivisesti riskiperusteisen käsittelymallin (80/20) käyttöönotto, jossa suuri osa hakemuksia pystytään ratkaisemaan osa-automaattisessa prosessissa ja pääasiassa viranomaisrekistereistä saatavilla tiedoilla ja asiakkaiden ilmoittamiin tietoihin luottaen. Kesäkuussa otettiin käyttöön pikakaista erityisasiantuntijoille ja startup-yrittäjille sisältäen viranomaisten yhteisen kahden viikon palvelulupauksen edustustoasiointista maahan saapumiseen. Erityisasiantuntijoille myönnettiinkin lupia ennätysmäärä vuonna 2022: 2 358 (2021: 1 293).

Vuodelle 2022 suunnitellut ruuhkanpurut eivät edenneet tavoiteaikatauluissa. Kansalaisuusasioiden osalta ruuhkanpurun tavoitteisiin ei päästy vuoden 2022 aikana. Kehittämissuunnitelmien vaikuttavuus jatkuu vuodelle 2023, jonka aikana ruuhka (eli vireillä ei ole yli vuoden vanhoja hakemuksia) puretaan. EU-rekisteröintien ruuhkanpurku pääsi alkamaan vasta keväällä 2022 lisäresurssien viivästymisen johdosta. Ruuhka tullaan purkamaan kokonaisuudessaan 1. kvartaalin 2023 aikana.

Tuottavuus- ja käsittelyaikakehitystä positiiviseen suuntaan mahdollistivat voimakas ja aktiivinen digitalisaatiokehitys, uudet linjaukset, työnjaon ja toimintatapojen muutokset, sisäisten prosessien tarkastelut ja rohkeammat kokeilut. Osa-automaation piirissä oli vuoden 2022 lopussa yhteensä 44 käsittelyperustetta; lisäystä vuoden 2022 aikana tapahtui peräti 26 käsittelyperusteessa vuoteen 2021 verraten. Automaatiopäivityksiä tehtiin vuoden aikana kaikissa käytössä olevissa hakemuserusteissa ja yleisessä yhteisessä edellytyksessä.

Vuoden aikana koettiin positiivista kehitystä muutoksen johtamisessa lupa- ja kansalaisuusasioissa. Esihenkilöillä oli entistä aktiivisempi rooli muutoksen läpiviennissä. Myös henkilöstön koettiin laajalti hyväksyneen työtapojen uudistamisen tapoja sekä kokevan kasvavaa luottamusta automaatioon. Automaatioluottamuksen kasvua seurattiin useilla toistuvilla kyselyillä ja kyselyiden vastauksien analysoinnilla.

Yksikkö osallistui aktiivisesti viranomais- ja sidosryhmäyhteistyöhön (mm. ulkoministeriö edustustoineen, työ- ja elinkeinoministeriö, TE-toimistot ja Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset sekä työnantajat ja oppilaitokset). Muutos- ja hanketyötä tehtiin esimerkiksi LUPA22-hankeessa, kokeilutiimissä ja muutospajoissa, minkä lisäksi tehtiin käyttäjähavainnointia. Laittoman maahantulon (LAMA) ehkäisemiseksi tehtävä yhteistyö samoin kuin terrorismin vastaisen toiminnan (TETO) yhteistyö jatkui entiseen tapaan.

5.1.2 Kansainvälinen suojelu

Turvapaikkayksikön vuoden 2022 toimintaan vaikutti vahvasti Venäjän aloittama hyökkäyssota Ukrainaan. Suomessa tämä näkyi ukrainalaisten turvapaikkahakemusten suurena määränä maaliskuun alussa. EU:ssa päätettiin 4.3.2022 ottaa käyttöön tilapäinen suojelun lupa, jota sovelletaan Ukrainan sotaa paenneisiin turvapaikkamenttelyn sijaan. Tilapäisen suojelun prosessi eroaa merkittävästi turvapaikkaprozessista, sillä siinä ei suoriteta yksilöllistä tutkintaa

(vrt. turvapaikkapuhuttelu ja yksilöllisesti perusteltu turvapaikkapäätös). Tilapäisen suojelun käyttöön oton jälkeen Venäjän hyökkäyssotaa Ukrainasta paenneet ohjautuivat tähän huomattavasti nopeampaan prosessiin. Myös suurin osa alkuvuodesta turvapaikkaa hakeneista ukrainalaisista haki myöhemmin tilapäistä suojelua. Tilapäistä suojelua ei oltu aikaisemmin sovellettu, ja siihen luotiin nopeasti omat prosessit ja tehtiin tarvittavat tietojärjestelmämuutokset.

Tilapäisen suojelun hakemusten määrä sitoi paljon turvapaikkayksikön ja muiden yksiköiden resursseja, mutta turvapaikkapuhutteluita ja päätöksentekoa turvapaikkahakemuksiin pystyttiin jatkamaan myös keväällä. Tilapäinen suojele oli ensimmäinen osa-automatisoitu suojeluperusteinen prosessi, jossa automaatio moninkertaisti päätösmäärät ja vapautti vähitellen osan henkilöstöstä takaisin normaali tehtäviinsä. Kesällä turvapaikkayksiköön saatiin määrällisiä lisäresursseja minkä jälkeen kaikkia turvapaikkayksikön prosesseja pystyttiin edistämään kriisiä edeltäneellä tavalla. Vuonna 2022 Suomessa jätettiin 47 302 tilapäisen suojelun hakemusta ja tilapäistä suojelua myönnettiin 45 308 asiakkaalle. Tilapäisen suojelun hakijoista 46 641 oli ukrainalaisia.

Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan näkyi turvapaikkayksikön toiminnassa myös sitä kautta, että venäläisten hakijoiden määrä moninkertaistui aiempaan verrattuna. Venäläiset jättivät vuoden aikana 1 172 turvapaikkahakemusta (2021: 207). Venäläisten hakemuskäärät nousivat selvästi keväällä sodan alkamisen jälkeen ja vielä selvemmin syksyllä Venäjän liikekannallepanon julistamisen jälkeen.

Vuonna 2022 Suomessa jätettiin 5 827 turvapaikkahakemusta (2021: 2 545), joista 1 805 oli ukrainalaisten jättämiä. Turvapaikkayksikön tavoitteena oli saada keskimääräinen käsittelyaika kuuteen kuukauteen loppuvuodesta 2022, mutta tässä ei onnistuttu tilapäisen suojelun prosessin viemien resurssien, ja aiemmasta selvästi nousseen hakemuskäärän johdosta. Keskimääräinen käsittelyaika ratkaistuissa hakemuksissa oli 260 vrk. Käsittelyä viivästyttivät osaltaan Venäjän liikekannallepanoon liittyvät avoimet maatietoon liittyvät kysymykset, ja maatiedon saamisen vaikeus Afganistanin muuttuneeseen tilanteeseen liittyen.

Päätöksiä turvapaikkahakemuksiin tehtiin 3897. Näistä 1760 oli myönteisiä, 878 kielteisiä, 892 jätettiin tutkimatta ja 367 raukesi. Tilapäistä suojelua saaneiden turvapaikkahakemuksien käsittelyä ei lain mukaisesti keskeytetty siksi aikaa, kun heillä on tilapäisen suojelun lupa voimassa.

Turvapaikkapäätösten pysyvyys muutoksenhaussa oli edelleen hyvä niissä kategorioissa mitkä kertovat päätöksenteon laadusta eli missä palautuksen syy on katsottava Maahanmuuttoviraston päätöksenteosta johtuvaksi. Laintulkinta- ja menettelyvirheiden johdosta palautui hakemuksia noin 1,5 % ja erilaisen tosiasiaharkinnan johdosta n. 3 % niistä päätöksistä, joista oli tehty valitus.

Valtioneuvoston päätöksen 17.11.2022 perusteella Suomeen siirretään Ranskasta enintään 10 turvapaikanhakijaa ja valtioneuvoston päätöksen 15.12.2022 perusteella Suomeen siirretään enintään 175 turvapaikanhakijaa Espanjasta, Italiasta, Kreikasta, Kyprokselta ja Maltalta. Siirtojen valmistelu aloitettiin vuoden 2022 puolella, mutta itse siirrot toteutetaan 2023.

Turvapaikka-asioissa jatkui vakiintunut viranomaisyhteistyö. Turvapaikkayksikkö vetää turvapaikka-asoiden operatiivista yhteistyöryhmää, johon osallistuu laajasti sisäministeriön hallinnonalan viranomaisia. Turvapaikkayksikkö sijoitti asiantuntijan keskusrikospoliisin (KRP) johtamaan toimintoon. Turvapaikkayksiköstä tarjottiin asiantuntijoista European Union Agency for Asylum (EUAA) johtamiin

operaatioihin, mutta nämä komennukset siirtyivät alkaviksi vuoden 2023 alussa.

Vuonna 2022 Suomen pakolaiskiintiö oli 1 500 (Syyrialaiset pakolaiset Libanonissa Turkissa, kongolaiset pakolaiset Sambiassa, Afganistanilaiset pakolaiset Iranista, evakuointimekanismin puitteissa Libyasta Ruunaan tai muuhun maahan evakuoituneet pakolaiset ja hätätapaukset). Kiintiövalinnat sujuivat aikataulun mukaisesti ja suunnitellusti. Syksyllä 2022 Maahanmuuttovirasto järjesti kaksi kiintiöpakolaisten valintamatkaa Iraniin. Kyseessä olivat ensimmäiset valintamatkat sitten 2020 alkaneen koronapandemian, jonka aikana kiintiövalintoja tehtiin poikkeuksellisesti etähaastatteluin ja asiakirjojen perusteella.

Turvapaikkayksikössä tehtiin vuonna 2022 PASU-hankkeen eli passiasioiden vieminen UMAan esiselvitysprojekti, jossa selvitettiin keinoja ja mahdollisuuksia viedä muukalaispassi- ja pakolaisen matkustusasiakirjahakemukset nykyisin käytössä olevan Heko-Passi -järjestelmän sijasta ulkomaalaisasioiden käsittelyjärjestelmään UMAan ja samalla mahdollistaa sähköinen asiointi Enter Finlandissa.

Turvapaikkayksikkö jatkaa toimintaansa viidellä paikkakunnalla: Helsinki, Kuhmo, Lappeenranta, Oulu ja Raisio. Lisäksi Kuopioon on sijoitettu kaksi turvapaikkayksikön virkamiestä ja Tampereelle sekä Vaasaan yksi virkamies. Turvapaikkahakemuksia käsitellään (puhuttelut ja päätökset) neljällä alueella, alueet on jaettu tulosalueisiin. Kiintiöpakolaisasiat, kansainvälisen suojeluaseman lakkauttamis- ja peruuttamis-, jatkolupa, ja karkottamisasiat sekä matkustusasiakirja-asiat olivat vastuutettu omille tulosalueilleen.

5.1.3 Vastaanotto toiminta

Kahden koronapandemian vahvasti sävyttämän poikkeuksellisen vuoden jälkeen helmikuun loppupuolella 2022 alkanut Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan ja siitä seurannut sotien jälkeisen ajan suurin pakolaisvyöry Euroopassa muutti viraston vastaanotto toiminnan ja volyymin suunnitellusta. Viraston vastaanottoyksikön toimintaa, vastaanottokapasiteettia ja -palveluita jouduttiin skaalamaan nopeasti ja yksikön henkilöstön määrää paitsi kasvatettiin, niin sitä kohdennettiin uudelleen palvelemaan yksinomaan kriisin hoitoa.

Vuoden 2022 alussa vastaanoton piirissä oli noin 5 000 henkilöä, vuoden lopussa rekisteröityä asiakkaita oli vastaanottojärjestelmässä noin 43 500, joista Ukrainasta tulleita tilapäistä suojelua saavia oli noin 37 500. Majoitus- ja majoitumisvuorokausia kertyi yhteensä 10 605 795, joista ukrainalaisten osuus oli 81,7 %. Vastaanoton palveluiden piirissä oli toimintavuonna keskimäärin 29 057 henkilöä/päivä. Koko vastaanottojärjestelmän majoitusvuorokauden hinta oli 30 € tavoitteen oltua 50 € (sisältäen alv).

Vastaanotto keskuksien määrä kasvoi 27:stä 112:een kapasiteetin kasvaessa noin 3 350 paikasta noin 27 000 paikkaan. Uutena kehityksenä oli se, että perustetut keskuksat olivat pääsääntöisesti niin sanottuja asuntopohjaisia keskuksia eivätkä perinteisempiä laitospohjaisia keskuksia. Uutta oli myös se, että yli 70% ukrainalaisista majoittui yksityismajoitukseen, jota tarjosivat laajasti yksityisten kansalaisten ohella muun muassa kunnat, tilalliset ja yrittäjät sekä erilaiset kolmannen sektorin toimijat. Kuntien majoitusaktiivisuutta tukemaan ja kompensoimaan kehitettiin kuntamalli, jonka myötä kunnat saivat tarjoamastaan majoituksesta laskennallisen korvauksen. Vuoden lopussa keskuksien ulkopuolella majoittuneiden osuus tasoittui, prosenttiosuuden ollessa noin 56%.

Toiminnan nopea skaalaaminen, keskusten ajallisesti hyvin nopea perustaminen ja palvelutuotannon aloittaminen vielä keskeneräisten järjestelyiden puitteissa keskuksissa, yhdessä asiakkaiden laajan hajasijoittumisen (yksityismajoittuminen, kuntamalli, asuntopohjaiset/hajasijoitetut keskuksset) kanssa tuotti keväällä paikoitellen haasteen palvelutuotannolle ja tiedonjakamiselle keskuksissa. Näitä ongelmia saatiin kuitenkin ratkottua merkittävästi toiminnan vakiintumisen myötä.

Organisatorisesti vastaanottoyksikkö käsitti edelleen 6 tulosaluetta: sisällön ohjaus ja kehittäminen, vastaanottokapasiteetti ja valmius, tilannekeskus sekä Helsingin, Joutsenon ja Oulun vastaanottokeskukset. Yksikön henkilöstön määrä kasvoi vuoden alun n. 220:sta noin 280:een. Olosuhteet huomioon ottaen yksikkö selvisi poikkeuksellisen haastavasta ja työllistävästä toimintavuodesta yleisesti ottaen hyvin.

Sisällönohjaus ja kehittäminen- tulosalueelle ja vastaanottokeskuksille tuotti haasteita uusien asiakkaiden hyvin suuri määrä, asiakkaiden tulo järjestelmään hyvin lyhyessä ajassa, asiakkaiden maahantuloon ja itsenäiseen sijoittumiseen liittyvät uudet piirteet, vastaanottokeskusten perustaminen hyvin lyhyessä ajassa ja henkilökunnan saaminen sekä ulkopuolisten palvelujen saatavuus. Tilanne näkyi erityisesti keväällä ja alkukesästä viiveinä järjestää tiettyjä vastaanottopalveluita. Myös keväällä lanseerattu uusi tapa järjestää asiakkaille majoitusta (nk. kuntamalli) tuotti huomattavan määrän suunnittelu- ja ohjaustarvetta kuten myös uuteen asiakaskuntaan liittyvät moninaiset ilmiöt ja tilanteet.

Erlaisia valvontaohjelmaan ja laillisuusvalvontasuunnitelmaan kirjattuja toimenpiteitä tehtiin aktiivisesti. Vastaanottokeskuksiin tehtyjen valvonnallisten ohjaus- ja arviointikäyntien määrä nousi korkeaksi. Kaikki tulleet hallintokantelet käsiteltiin asianmukaisesti Maahanmuuttoviraston oikeus- ja maatietoyksikön kanssa.

Vapaaehtoista paluuta edistettiin normaalina virkatyönä ja hankkeissa. Palaa- jien määrät ja osuudet olivat edelleen vaatimattomia, asiakas- ja toimintaympäristö huomioiden kuitenkin normaaleja ja samanlaisia kuin muissa maissa. Vuonna 2022 vapaaehtoisesti palanneita oli 130 henkilöä (2021: 148 ja 2020 217 henkilöä).

Vastaanotto ja kapasiteetti -tulosalueella Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan aiheutti välittömän varautumisen tarvittavan vastaanoton kapasiteetin lisäämiseksi. Kapasiteettia lisättiin valmiussuunnitelmien mukaisesti ottamalla käyttöön yksiköiden lisäpaikat, laajennussuunnitelmat sekä tiedossa olleet sivutoimipisteet. Näiden lisäksi kaikkien palveluntuottajien kanssa neuvoteltiin valmiudesta uusien yksiköiden perustamiseksi. Tasapuolisen kohtelun varmistamiseksi pyydettiin halukkaita tarjoajia ilmoittautumaan jo aiemmin valmisteltuun DPS-järjestelmään (kilpailutus) ja saatuaan hyväksynnän, tekemään tarjouksen perustettavasta yksiköstä. Uusia yksiköitä perustettiin pääosin asuntopohjaisina, jotta asuminen olisi normaalin tyyppistä ja keskusten kokoa pystytään säätämään joustavasti.

Vastaanottoyksikön tilannekeskus organisoii ja koordinoi hakijoiden majoitukset, huolehti siitä, että vilkkaimpien maahantuloalueiden transit-keskuksissa oli koko ajan tilaa uusille tulijoille, tuotti tilannekuvaa tilanteen kehittymisestä ja ilmiöistä, ylläpiti VOKnet-ekstranettiä, jonka kautta ohjeistettiin ja informoitiin vastaanottokeskusenttä. Tilannekeskus hoiti ukrainalaisille tiedotus- ja vastaanottotoimet, kun he saapuivat Helsingin satamien sekä Helsinki-Vantaan lentokentän kautta Suomeen.

Lukuisat vapaaehtoistoimijat antoivat apuaan Ukrainasta pakeneville ja tarvittiin kanavat, joiden kautta vapaaehtoiset voivat ilmoittaa järjestämistään kuljetuksista ja Suomeen saapuvista ryhmistä etukäteen. Tilannekeskus perusti tätä varten ilmoituskanavat (puhelin tai sähköinen lomake), ja ne pidettiin auki koko vuoden 2022 ja jatkettiin myös vuodelle 2023. Ilmoituksia otettiin vastaan pelkästään sähköisen lomakkeen kautta vuonna 2022 yli tuhat kappaletta. Ilmoitusten avulla vapaaehtoistoimijoiden kanssa saatiin sovittua etukäteen toimintamallit sekä tilapäisen suojelun hakemusten viireyttämisestä ja majoitukseen liittyvät käytännön asiat.

Vuosi 2022 oli Helsingin vastaanottokeskukselle ensimmäinen kokonainen toimintavuosi osana Maahanmuuttovirastoa, kun vastaanottokeskus siirtyi Helsingin kaupungilta viraston vastaanottoyksikön tulosalueeksi lokakuun lopussa 2021 jo vuonna 2018 siirtyneen ulkomaalaisten säilöönottoyksikön lisäksi. Toimintavuotta määrittivät vahvasti perustoiminnan ja kriittisten palvelujen mahdollisimman häiriötön ja hallittu toteuttaminen uudessa hallinnollisessa toimintaympäristössä sekä yhtenäisen toimintakulttuurin ja tulosalueidentiteetin vahvistaminen asiakaslähtöisesti. Toimintavuoden ensimmäisellä vuosineljänneksellä eskaloitunut Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa loi toimintaan merkittävän lisähaasteen, Helsingin vastaanottokeskuksen ollessa jo kriisin alkuvaiheessa sijaintinsa ja roolinsa vuoksi Suomen vastaanottotoiminnan etulinjassa.

Helsingin vastaanottokeskuksen vastaanottotoiminnassa keskusmajoittujien määrä vaihteli transit-mekanismin säätelyn tuloksena 68 ja 183 asiakkaan välillä, keskimääräisen käyttöasteen jäädessä 54%:iin muodollisesta kapasiteetista. Toiminnassa korostui ukrainalaisten nopea kauttakulku ja eläinten kanssa maahan saapuneiden esitransit-toiminta. Etenkin yksityismajoittujien palvelupisteen asiakasmäärässä näkyi ukrainalaisten asiakkaiden piikinomainen lisääntyminen maaliskuussa. Yksityismajoituksen asiakasmäärän vaihteluväli oli toimintavuoden aikana 835 - 1700, keskiarvon asettuessa 1295 asiakkaaseen. Ulkomaalaisten säilöönottoyksikön asiakasmäärät palasivat toimintavuoden loppua kohden lähelle koronapandemiaa edeltäneitä vuosia eli n. 65% tasolle, keskimääräisen käyttöasteen asettuessa 46%:iin. Asiakkaita rekisteröitiin Helsingin säilöönottoyksikköön toimintavuoden aikana yhteensä 502.

Myös Joutsenon vastaanottokeskuksessa majoitettavien asiakkaiden määrä nousi voimakkaasti Venäjän hyökkäyssodan Ukrainassa aiheuttaman pakolaisaalton myötä ja samalla keskimääräiset majoitusajat lyhenivät. Keskukseen kautta kulki noin kymmenkertainen määrä asiakkaita verrattuna koko keskuksen 32-vuotisen historian toiseksi vilkkaimpaan vuoteen. Keskuksessa rekisteröitiin vuoden aikana 5 542 uutta asiakasta, joista yli 95 % oli ukrainalaisia. Vilkkaimmat kuukaudet olivat syys- ja lokakuu, jolloin kahden kuukauden aikana uusia asiakkaita tuli lähes 1 700 henkeä. Maahan saapuneista ukrainalaisista noin 11 % kulki Joutsenon vastaanottokeskuksen kautta. Keskukseen virallinen kapasiteetti kasvatettiin 250 paikasta 500 paikkaan. Uutena toimintamuotona mukaan tuli laitospäisen vastaanottokeskustoiminnan lisäksi hajasijoitettu eli vuokra-asuntoihin pohjautuva majoittaminen.

Syys- ja lokakuussa ollut ruuhkahippu siirsi tilapäisen suojelun hakijoiden rekisteröintiä myös Joutsenon vastaanottokeskuksen tiloissa tehtäväksi, koska rajavartiolaitoksen resurssit eivät riittäneet. Keskukseen saapui tuolloin enimmillään noin 130 henkeä yhden vuorokauden aikana ja lähes 300 henkeä viikonlopun aikana. Tästä keskitetyn rekisteröintitoiminnan nimellä kulkevasta toimintamuodosta saatiin arvokkaita kokemuksia mahdollisen järjestelykeskuksen perustamista ajatellen. Vuoden aikana tehtiin paljon muutakin varautumista laajamittaista maahantuloa ajatellen.

Venäjän hyökkäysota Ukrainaan leimasi myös Oulun vastaanottokeskuksen vuotta ja keskuksen kapasiteettiä nostettiin useaan otteeseen vuonna 2022 ja paikkamäärä nousi 200:sta 500:aan. Loppuvuodesta keskusmajoituksessa oli asiakkaita noin 500 ja yksityismajoituksessa 264. Kasvavan asiakasmäärän vuoksi rakennettiin uusi hajasijoituspalvelumalli, jossa vuokrattiin asuntoja asiakkaiden majoitusta varten. Vuokrattavia asuntoja oli loppuvuodesta 75 kpl. Alakäisten paikkamäärä nousi alkukeväästä 14:sta 21:een.

Tilapäisen suojelun asiakasmäärän kasvusta ja asiakasprofiiliin muutoksesta johtuen sosiaali- ja terveystalouden tarve muuttui ja toimintatapoja jouduttiin tarkastelemaan uudesta näkökulmasta. Palvelun tarjontaa jouduttiin monistamaan ja moniammatillista yhteistyötä syventämään. Käyttöön otettiin toipumista tukeva ennaltaehkäisevä mielenterveystyön menetelmä lapsille ja heidän vanhemmilleen traumaattisten kokemusten käsittelyyn.

Valmiussuunnitelmien osalta tehtiin aktiivista yhteistyötä eri viranomaisten kanssa. Kansainvälisen tilanteen vuoksi uusia yhteistyöverkostoja on muodostunut ja yhteistyö on ollut hyvin tiivistä. Hyvinvointialueen muutokseen on valmistauduttu etukäteen, joten yhteistyössä on kehitetty asiakkaan kuntaan siirtymisen palveluprosesseja.

5.1.4 Käsittelyaikatavoitteissa pysyminen

Enimmäiskäsittelyaikatavoitteiden saavuttamiseen ja tuottavuuden jatkuvaan parantamiseen pyritään aktiivisesti muun muassa digitalisaation keinoin ja sisäisten prosessien sekä toimintatapojen muutoksin. Käsittelyaikojen osalta seurataan keskiarvoa, mediaania ja keskeisimpien lupatyyppien osalta myös kuinka monta prosenttia hakemuksista on käsitelty tavoiteajassa.

Käsittelyajoissa on ollut hyvää kehitystä edellisen vuoden käsittelyaikato-teumiin verrattuna. Monissa käsittelyperusteissa keskimääräiset käsittelyaikato-teumat ovat alle tavoiteaikojen, mediaaneissa on myös hyvää kehitystä. Esimerkiksi opiskeluperusteisista luvista ratkaistiin 1. luvista 91 % ja jatkoluista 74 % 60 vrk:n tavoiteajassa. Työntekijän oleskelulupien käsittelyaikatilastoja heikensivät vanhojen hakemusten ruuhkan purku (vanhempien asioiden käsittely vaatii enemmän lisäselvitysten tekemistä ja tämän myötä enemmän työtä) sekä TE-toimistojen osapäätösmenettelyn hidastuminen hakemusmäärän kasvun seurauksena. Kuitenkin ensimmäistä työntekijän oleskelulupaa koskevista hakemuksista lähes 1/3 ratkaistiin alle kuukaudessa hakemuksen vireille tulosta ja jatkolupahakemuksista reilu viidennes.

Työ- ja opiskeluhakemusten käsittelyaikoihin vaikutti positiivisesti tulostavoitteena ollut riskiperusteisen käsittelymallin (80/20) käyttöönotto, jossa 80 %:ssa hakemuksia pystytään hakemus ratkaisemaan nopeutetusti. Tavoite saavutettiin pääosin. EU-kansalaisten rekisteröinneissä oli tavoitteena, että 80 % saa päätöksen asiakaspalvelutiskillä tai 2 vrk:n kuluessa asiinnista. Tämä tavoite saavutettiin vain tiettyinä kuukausina.

Eniten haasteita oli kansalaisuusasioissa (54 % käsitelty vuoden tavoiteajassa) ja turvapaikkahakemuksissa (49 % käsitelty 6 kk:n tavoiteajassa), joissa automaatio- ja prosessikehitystä ei oleskelulupaprosessien tapaan ole pystytty täysin hyödyntämään. Prioriteetit olivat työ- ja opiskeluperusteisissa lupatyypeissä, minkä lisäksi suuri hakemusmassa ja pitkät käsittelyajat hidastivat automaation vaikutuksia kokonaistilanteeseen. Molempien lupatyyppien osalta tehtiin myös vanhojen hakemusten ruuhkan purkua, joka tulee jatkumaan vielä vuonna 2023.

Maaliskuussa Venäjän hyökkäyssodan Ukrainassa myötä käyttöön otetussa ti-
 lapäisen suojelun käsittelyprosessissa pystyttiin hyödyntämään osa-automati-
 saatiota, mikä olennaisesti nopeutti päätösten valmistumista, ja päätökset
 saatiin tehtyä keskimäärin 17 vrk:ssa (med 9 vrk).

Kokonaiskäsittely- aika		2020 vrk		2021 vrk		2022 vrk		Tavoite 2022 enimmäis-kä- sittelyaika, vrk	
		1. lupa	Jatko	1. lupa	Jatko	1. lupa	Jatko	1. lupa	Jatko
Työlupien käsittelyperusteet									
Osaratkaisua edellyttävä työnteko (TTOL) Migrin osuus ¹	ka	89	60	47	25	45	27	30	30
	med.	41	22	8	8	5	5		
	% käsi- telty ta- voi- teajassa	45 %	57 %	74 %	76 %	70 %	76 %		
Osaratkaisua edellyttävä työnteko (TTOL) koko- naisuus ¹	ka	143	128	75	73	80	82	60	60
	med.	108	89	39	53	53	64		
	% käsi- telty ta- voi- teajassa	30 %	36 %	66 %	56 %	55 %	47 %		
Osaratkaisua edellyttävä kausityö, Maahanmuutto- viraston osuus ¹	ka	29	28	22	169	40	10	30	30
	med.	23	31	13	145	32	10		
Osaratkaisua edellyttävä kausityö kokonaisuus ¹	ka	60	114	32	207	54	282	60	60
	med.	55	149	23	183	42	282		
Yrittäjä	ka	258	263	180	174	89	95	60	60
	med.	237	249	150	150	77	77		
Erityisasiantuntija	ka	22	32	15	28	9	19	14	14
	med.	14	11	8	12	4	6		
Erityisasiantuntija, sininen kortti	ka	18	19	14	25	7	14	14	14
	med.	11	9	8	16	4	6		
Tieteellinen tutkimus	ka	26	32	17	26	14	44	60	60
	med.	16	16	11	16	8	34		
Harjoittelija	ka	60	35	30	100	18	47	60	60
	med.	20	30	11	67	8	34		
Urheilu ja valmentaminen	ka	150	175	38	62	22	33	60	60
	med.	99	96	19	23	10	18		
Muu työnteko	ka	61	65	45	49	27	45	60	60
	med.	29	33	14	29	9	27		

Kausityö	ka	68	32	42	62	62	83	60	60
	med.	55	12	34	45	45	47		
Sisäinen siirto	ka	73	22	34	61	25	-	60	60
	med.	55	25	35	61	16	-		
Liikkuva sisäinen siirto	ka	-	-	-	-	-	9	60	60
	med.	-	-	-	-	-	9		
Kasvuyrittäjä	ka	70	56	24	35	13	29	14	14
	med.	58	51	14	11	6	19		
Vapaaehtoistoiminta	ka	145	37	49	39	26	69	60	60
	med.	87	8	34	28	9	21		
Kausityötodistukset	ka	27		25		39		60	
	med.	14		19		23			
Perhe, kaikki käsittelyperusteet	ka	138	75	106	83	103	99	230	90
	med.	112	38	62	50	40	57		
Perhe, erityisasiantuntijan ja kasvuyrittäjän perheenjäsenet	ka	36	33	23	34	16	27	14	14
	med.	15	12	10	14	5	7		
Perhe, muut työntekijän ja opiskelijan perheenjäsenet	ka	151	81	116	95	117	113	60	60
	med.	132	50	77	64	64	78		
Opiskelu	ka	51	46	18	57	23	46	60	60
	med.	9	36	13	67	13	44		
	% käsitelty tavoiteajassa	78 %	73 %	95 %	43 %	91 %	74 %		
EU:n kansalaiset ja perheenjäsenet (rekisteröinti)	ka	64		51		96		2 vrk / 80 %	
	med.	8		7		5			
Kansalaisuushakemus	ka	251		350		419		365	
	med.	206		293		299			
	% käsitelty tavoiteajassa	73 %		54 %		54 %			
Turvapaikka²	ka	305		260		265		6 kk	
	med.	248		210		185		6 kk	
	% käsitelty tavoiteajassa	40 %		48 %		49 %			

Taulukko 21 Käsittelyaikojen kehitys 2020-2022

¹ Käsittelyajat ovat kokonaiskäsittelyaikoja vireille tulosta päätökseen pl. työntekijän ja kausityön oleskeluluvat, joissa voidaan laskea erikseen TE-toimiston tekemän osaratkaisun jälkeen Maahanmuuttovirastossa hakemuksen käsittelyyn kuluva aika.

² Sisältää vain 20.7.2018 voimaan tulleen kuuden kuukauden käsittelyaikavelvoitteen piiriin kuuluvat päätökset.

5.1.5 Laadunhallinta ja päätösten pysyvyys muutoksenhaussa

Hakemuskäsittelyn laatua mitataan esimerkiksi viraston tekemien päätösten pysyvyydellä muutoksenhakutuomioistuimissa. Tavoitteena oli, että päätöksistä tehtyjen hyväksyttyjen valitusten, joiden perusteena on

- Migrin laintulkintavirhe tai menettelyvirhe, osuus on alle 3 % ja
- erilainen tosiasiaharkinta, osuus on alle 5 % valitusten kokonaismäärästä.

Tavoitteet saavutettiin. Syynä päätöksen kumoamiseen oli Maahanmuuttoviraston laintulkintavirhe tai menettelyvirhe 1,3 %:ssa ja erilainen tosiasiainharkinta 3,1 %:ssa hyväksytyjä valituksia.

Ratkaisut päätöstyypeittäin	2020	%	2021	%	2022	%
Valitus hylätään	7529	46,5 %	5172	40,5 %	5179	46,6 %
Valituslupahakemus hylätään	4831	29,9 %	3514	27,5 %	2584	23,3 %
Valitus jätetään tutkimatta	203	1,3 %	183	1,4 %	209	1,9 %
Käsittely raukeaa	705	4,4 %	811	6,4 %	896	8,1 %
Valitus hyväksytään	2913	18,0 %	3089	24,2 %	2234	20,1 %
Yhteensä	16181	100,0 %	12769	100,0 %	11102	100,0 %
Hyväksyttyjen valitusten kumoamissyys (%-osuus kaikista valituksista)	2020	%	2021	%	2022	%
Uusi selvitys	1109	6,9 %	1054	8,3 %	760	6,8 %
Erilainen tosiasiainharkinta	608	3,8 %	352	2,8 %	341	3,1 %
Olosuhdemuutos	490	3,0 %	1018	8,0 %	607	5,5 %
Uusi linjaus	32	0,2 %	18	0,1 %	22	0,2 %
Muut kumoamissyöt	436	2,7 %	497	3,9 %	360	3,2 %
Laintulkintavirhe, Migri	32	0,2 %	32	0,3 %	45	0,4 %
Menettelyvirhe, Migri	206	1,3 %	118	0,9 %	99	0,9 %
Maahanmuuttoviraston laintulkinta- ja menettelyvirheet yhteensä	238	1,5 %	150	1,2 %	144	1,3 %
Yhteensä	2913	18,0 %	3089	24,2 %	2234	20,1 %

Taulukko 22 Korkeimman hallinto-oikeuden ja hallinto-oikeuden ratkaisut Maahanmuuttoviraston päätöksiin sekä hyväksyttyjen valitusten kumoamissyöt 2020-2022

5.2 Tukiyksiköt

5.2.1 Teknologia ja digitalisaatioyksikkö

Ulkomaalaisten sähköisen asiankäsittelyjärjestelmän eli UMA-kehityksen koko ja budjetti on kasvanut selvästi vuosittain ja vuonna 2022 se oli ennätysasuuri. Kehityksen tulosalueella edistettiin priorisoituja kehityskokonaisuuksia aikataulun mukaisesti. Vuoden aikana saatiin kehitettyä muun muassa oleellinen järjestelmäkehitys ulkomaalaislain 5. luvun muutoksiin liittyen. Muutokset otetaan käyttöön vuoden 2023 alkupuolella lain voimaantullessa. Kesäkuussa otettiin lisäksi käyttöön pikakaista – ja D-viisumikonaisuus. Samaan kokonaisuuteen liittyen

saatiin valmiiksi myös tulorekisteriliittymän järjestelmäkehitys, joka otetaan myös käyttöön alkuvuodesta 2023. Molemmilla kehityskohteilla arvioidaan olevan laajasti hyötyä etenkin työ- ja opiskeluprosessien sujuvuuden ja tehokkuuden näkökulmasta.

Tämän lisäksi kehityksessä edistettiin useita yhteentoimivuuskokonaisuuden (InterOperability) tietoliittymäkokonaisuuksia. Myös Kiintiö-tulosalueen käsittelyprosessia kiintiöpakolaisten lupiin liittyen uudistettiin vuoden aikana ja työ Hetu-uudistuksen vaativien järjestelmämuutosten parissa aloitettiin. Vuoden 2022 syksyllä otettiin käyttöön myös monta vuotta kehitetty TUNTO-järjestelmä, jonka avulla asiakkaiden sormenjäljet pystytään vertailemaan UMA:n kannan sormenjälkiin ja henkilöllisyys varmistamaan luotettavammin.

Yksi tärkeä kokonaisuus oli tilapäisen suojelun muutokset, joita tarvittiin järjestelmään, kun uusi käsittelyperuste tuli käyttöön Venäjän hyökkäyssodan Ukrainaan seurauksena. Tilapäisen suojelun käsittely- ja päätösprosessit saatiin priorisoituna nopeasti käyttöön ja loppuvuodesta edistettiin jatkolupien massaprosessointiin liittyvää kehitystä. Järjestelmäkehitystä tehtiin myös muihin laki -ja liittymämuutoksiin liittyen.

Koronan vaikutukset sekä etätyöhön ja yhteyksiin liittyvät asiat jatkuivat pitkälti läpi vuoden 2022. Viraston ICT-toimisto ratkoi yhteyksiin liittyviä ongelmia, tuki ja ohjeisti käyttäjiä, sekä suunnitteli vaihtoehtoisia työtapoja ja kartoitti uusia välineitä etätöiden sujuvoittamiseksi. Puhuttelu -ja kuulemistoiminnoissa ovat korostuneet turvallisten etäyhteyksien ratkaisujen ja uusien toimintatapojen kehittäminen. ICT-toimisto osallistui aktiivisesti erilaisiin TUVE-työryhmiin sekä teknisiin yhteistyöryhmiin.

Yksikössä perustettiin myös uusi tulosalue tuotantopalvelut, johon yhdistettiin entinen käyttötuki sekä laadunvalvonta. Muutoksella haetaan synergiaetuja paremman tuen ja laadukkaamman testauksen osalta.

5.2.2 Oikeuspalvelu

Oikeus- ja maatietoyksikkö pyrki edistämään asiakkaiden oikeusturvan toteutumista laillisuus- ja laadunvalvonnalla. Laillisuusvalvonnan tavoitteena on ollut muun muassa havaita systemaattiset virheet tai laatupoikkeamat ja prosesseihin liittyvät ongelmat sekä puuttua niihin kohdistetulla ohjeistuksella ja koulutuksella. Lisäksi sisäisen laillisuusvalvonnan keinona on hallintokanteluiden tutkminen. Kanteluiden määrä on pysynyt edellisvuoden tasolla.

Kanteluita tuli vireille 78 vuonna 2022 (Maahanmuuttovirasto 53, Oikeuskanslerin virasto (OKV) 11, Eduskunnan oikeusasiamies (EOA) 9, sisäministeriö (SM 5). Eniten kanteluja tuli vireille lupa- ja kansalaisuusyksikön asioihin liittyen (40), joista oleskelulupiin liittyen 20 (muista aiheista Brexit-oleskeluoikeus, EU-rekisteröinnit ja kansalaisuusasiat). Vastaanottoyksikköön (vastaanottokeskuksiin) liittyviä kanteluja tuli vireille 30.

Vuonna 2022 tehtiin 53 kanteluratkaisua (Maahanmuuttovirasto 37, EOA 7, OKV 5, SM 4): ei toimenpiteitä 31, kiinnitetään huomiota 13, esitetty käsitys 6, muu 3 (pahoitettu ja todettu ohjeistuksessa puutteita, käsitelty yksikössä ja laadittu ohjeistusta vastaaviin tilanteisiin; SM:n raportointivelvollisuus OKV:lle, mihin toimiin ryhdytty viraston resurssien riittävyyden varmistamiseksi, vastaanotto-keskukseen tehty 2 valvontakäyntiä ja ohjeistettu). Osana laillisuusvalvontaa tehtiin henkilötietojen käsittelyn valvontaa lokitarkastuksin ja tarkastuskäynnein toimipisteisiin.

Oikeuspalvelu osallistui vuoden 2022 aikana aktiivisesti kansallisiin lainsäädäntöhankkeisiin sisäministeriön sekä työ- ja elinkeinoministeriön tukena. Oikeuspalvelussa laadittiin asiantuntijalausuntoja eduskuntakäsittelyyn, ja oikeuspalvelun asiantuntijat kävivät edustamassa virastoa ministeriöiden työryhmissä ja valiokuntien kuulemistilaisuuksissa.

Tietosuojanäkökulma tuotiin esille osallistumalla toiminnan tehostamishankkeiden suunnitteluun ja kouluttamalla hankehenkilöstöä tietosuojavaatimuksista. Oikeuspalvelu on seurannut aktiivisesti lainsäädännön kehittymistä, kansallisen ja ylikansallisten tuomioistuinten oikeuskäytäntöä sekä laillisuusvalvojien kannanottoja ja ohjausta sekä ohjeistanut ja kouluttanut linjausmuutoksista substanssiksiöitä.

Ulkomaalaislain muutokset, muutoksenhakutuomioistuinten ratkaisut ja viraston tavoitteet aiheuttivat muutostarpeita viraston soveltamisohjeisiin. Vuonna 2022 oikeuspalvelu päivitti mm. lupamenettelyohjeen, tiedoksianto-ohjeen sekä EU-kansalaisten ja heidän perheenjäsentensä oleskelua koskevan ohjeen. Kokonaan uusia olivat mm. D-viisumeja koskeva ohje sekä ns. tutkija- ja opiskelijalupia koskeva ohje, joka korvasi aiemman opiskelijoiden oleskelulupia koskevan ohjeen. Soveltamisohjeiden käytettävyyttä ja saavutettavuutta kehitettiin vuoden aikana saadun palautteen perusteella eri tavoin.

Oikeuspalvelu jatkoi päätöksenteon tukemista myös edelleen kehittämällä lähtömaakohtaista ohjeistusta kansainvälistä suojelua koskevien hakemusten käsittelystä ja ratkaisemisesta. Tilannekatsauksia ja soveltamisohjeita päivitetään joustavasti lähtömaiden tilanteiden muuttuessa. Automaatiokehitystä tuettiin ohjeistuksella, koulutuksella ja oikeudellisella neuvonnalla.

Oikeuspalvelu tekee aktiivisesti yhteistyötä European Union Agency for Asylum kanssa ja osallistui vuoden 2022 aikana sen eri työryhmiin. Maahanmuuttovirasto tekee tiivistä yhteistyötä myös UNHCR:n kanssa kansainvälisen suojelun asioissa. YK:n pakolaisjärjestö UNHCR on tehnyt Maahanmuuttoviraston pyynnöstä selvityksen lapsen edun huomioimisesta turvapaikkapäätöksenteossa. Maahanmuuttovirasto sai vuonna 2022 julkaistussa selvityksessä enimmäkseen kiitosta lapsen edun asettamisesta etusijalle turvapaikkapäätöksenteossa. Lisäksi UNHCR antoi Maahanmuuttovirastolle suosituksia lasten turvapaikkahakemusten käsittelyyn.

5.2.3 Maatietopalvelu

Maatietopalvelu tuki vuonna 2022 lupa- ja kansalaisuusyksikön sekä turvapaikkayksikön päätöksentekoa ja muita yhteistyökumppaneita tuottamalla ajantasaista maatietoa ja vastaamalla pääasiassa päätöksentekijöiltä tulleisiin yli 200 maatietokyselyyn. Maatietopalvelun tutkijat laativat lisäksi noin 15 laajempaa turvallisuus- ja teemakatsausta koskien mm. Afganistania, Irakia, Sudania, Israelia, Palestiinaa, Jemeniä, Marokkoa, Bangladeshia, Nigeriä, Turkia ja Somaliä sekä päivittivät sharepoint -pohjaisia ns. eläviä asiakirjoja koskien Afganistanin, Irakin ja Somalian yksityiskohtaisia maakuntatasoisia turvallisuustilanteita.

Maatietopalvelun tutkijat kouluttivat viraston turvapaikkayksikön ylitarkastajia sekä tutkijoita EUAn COI- moduulissa sekä MedCOI-asioissa. Tutkijat kouluttivat lupa- ja kansalaisuusyksikköä sekä turvapaikkayksikköä mukaan lukien kiintiöpakolaistulosaluetta tärkeimpien lähtömaiden osalta ja antoivat yksiköiden uusille työntekijöille lähtömaatietoperehdytystä. Tutkija koulutti vastaanottokeskuksia Venäjän osalta. Maatietotutkijat osallistuivat AMIF Kiintiöpakolais- ja kuntaan sijoittamishankkeen III lähtömaakoulutuksiin (Afganistan ja Iran)

vuonna 2022. Maatietopalvelun tutkija osallistui myös syksyllä 2022 Iraniin suuntautuvaan kiintiövalintamatkaan. Maatietopalvelu tiivistä yhteistyötä UNHCR:n kanssa mm. koulutusten osalta. Maatietopalvelu osallistui REX- hankkeen ohjausryhmän kokouksiin ja tuottamalla hankkeeseen maatietoa.

Maatietopalvelun tutkijat osallistuivat Tulevaisuuden Maahanmuuttovirasto hankkeen ennakkoinnin asiantuntijaverkostoihin lähtömaatiedon osalta.

Maatietopalvelu osallistui vuonna 2022 aktiivisesti EUAA- yhteistyöhön, työryhmiin ja lähtömaatiedon COI-asiantuntijakokouksiin. Tutkijat osallistuivat mm. yhteiseurooppalaiseen COI-tuotantoon Afganistan, Iran ja Syyria EUAA-raportin osalta. Maatietopalvelu osallistui IGC:n (The Intergovernmental Consultations on Migration, Asylum and Refugees) pidettyihin lähtömaatietokokouksiin ja EUAA:n lääketieteelliseen lähtömaatiedon hankintaan erikoistuvaan Med-COI-yhteistyöhön.

Tellus-maatieportaalia käytetään Maahanmuuttovirastossa ja tärkeimmissä sidosryhmissä. Maatietopalvelun julkiset tuotteet ovat Telluksessa sekä EUAA COI -portaalin kautta avoimesti kaikkien käytettävissä. Tellus-tiimi tallensi vuonna 2022 Telluksen tietokantaan 2 854 uutta nimikettä. Telluksen englanninkielinen asiasanasto on käännetty suureksi osaksi suomen ja ruotsin kielille. Telluksen etusivulla vierailtiin 27 134, maatietokyselysivulla 10 144 ja hakusivulla 8 861 kertaa aikavälillä 1.4.2022-31.12.2022. Maatietohakuja vuoden aikana tehtiin 8 081. Eniten haut kohdistuivat seuraaviin maihin: Irak, Somalia, Venäjä, Turkki ja Afganistan. Tellus-tiimi koulutti Tellus-portaalin käytössä pääasiassa viraston lupa- ja kansalaisuusyksikköä. Suurimmat kehittämistyöt kohdistuivat maatietokyselytoiminnon viestintäominaisuuksiin, ohjeistukseen sekä ylläpityökaluihin.

5.2.4 Euroopan muuttoliikeverkosto (EMN)

EMN Suomi julkaisi suomeksi ja englanniksi kansalliset raportit kahdesta edellisvuoden aikana työstämästään tutkimuksesta: *Ihmiskaupan uhrien havaitsemisen, tunnistamisen ja suojelu sekä Maahanmuuttajajanaisten kotoutuminen*. Molemmista tutkimuksista julkaistiin vuonna 2022 myös EU-tason vertailuraportit, joiden Inform-lyhennelmät käännettiin suomeksi.

EMN Suomi työsti ja toimitti vuonna 2022 komission palveluntarjoajalle Suomen kansallisen raportin *The integration of applicants for international protection in the labour market*. Tämän tutkimuksen englanninkielinen EU-tason vertailuraportti ja erillinen Suomen kansallinen raportti tullaan julkaisemaan vuonna 2023. Vuoden lopulla käynnistettiin tutkimus *EMN Member and Observer Countries' contingency planning and preparedness*, jonka englanninkielinen EU-tason vertailuraportti ja erillinen Suomen kansallinen raportti tullaan julkaisemaan vuonna 2023.

Lisäksi EMN Suomi laati Suomen vuoden 2021 *Maahanmuutto- ja turvapaikka-raportin* sekä tilastokatsauksen *Maahanmuuton tunnusluvut*. Nämä vuosikatsaukset julkaistiin suomeksi, englanniksi ja ruotsiksi.

EMN Suomi osallistui aktiivisesti myös EMN Inform-tietokatsausten laatimiseen toimittamalla Suomen kansalliset vastaukset valittuihin kysymyksiin ja kommentoimalla tietokatsausten luonnoksia. Vuonna 2022 julkaistiin yli 10 Inform-tietokatsausta erilaisista ajankohtaisista aiheista, kuten tilapäisen suojeluun liittyvistä kysymyksistä. Lisäksi useita informoja valmisteltiin vuoden 2023 puolella tapahtuvaa julkaisua varten.

EMN Suomi vastasi verkoston kautta lähetettyihin ad hoc -kyselyihin, joita tehtiin 62 kappaletta vuonna 2022. Näistä viisi oli Suomen omia kyselyitä, jotka EMN Suomi teki Maahanmuuttoviraston lupa- ja kansalaisuusyksikön, turvapaikkayksikön sekä sisäministeriön maahanmuutto-osaston tarpeita varten.

EMN Suomi järjesti kolme tapahtumaa vuoden 2022 aikana. Toukokuussa ihmiskauppa-aiheisen tutkimuksen julkaisun yhteydessä järjestettiin webinaari ja pyöreän pöydän keskustelu otsikolla *Ihmiskaupan ilmitulo Suomessa – Kuinka madalta uhrien kynnystä tuoda ihmiskauppaa ilmi?* Webinaariosuuteen osallistui kuusikymmentä kuulijaa etäyhteydellä. Kutsuvierastilaisuutena järjestettyyn pyöreän pöydän keskusteluun osallistui noin kaksikymmentä aiheen parissa työskentelevää asiantuntijaa. Marraskuussa oli Euroopan nuorison teemavuoden johdosta järjestetty EMN Youth Day, jota vietettiin etäyhteyksin useammassa EMN-yhteyspisteessä sekä Euroopan komissiossa. EMN Suomen järjestämään tilaisuuteen Helsingissä osallistui kymmenen nuorta. Marraskuussa järjestettiin myös EMN Suomen kansallinen konferenssi aiheesta *Moninaiset maahanmuuttajanaiset – kuinka edistää maahanmuuttajanaisten työelämäosallisuutta?* Tilaisuus järjestettiin hybriditapahtumana, johon osallistui yhteensä noin kaksisataa kuulijaa.

EMN Suomen johtaja on toiminut koko EMN-verkoston viestintä- ja tiedonvälitystyöryhmän toisena puheenjohtajana ja on siinä roolissa johtanut EMN-verkoston viestinnän ja tiedonvälityksen kehitystä koko EU:n tasolla.

EMN Suomi oli aktiivisesti mukana työstämässä eurooppalaista lukioikäisille suunnattua opetuksen apuvälinettä *Destination Europe*-roolipeliä. Roolipelissä opitaan ymmärtämään maahanmuuttopoliittisen päätöksenteon vaikutuksia. EMN Suomi käänsi ja julkaisi *Destination Europe*n suomeksi ja ruotsiksi, ja sitä pilotoitiin syksyllä 2022 kolmessa suomalaisessa koulussa.

Monikielisen EMN muuttoliikeseuran työstämistä jatkettiin toimittamalla suomenkielisiä käännöksiä uusiin termeihin.

5.2.5 Viestintä

Maahanmuuttoviraston viestintä vastaa asiakas-, media-, verkko- ja työyhteisöviestinnästä, sekä viraston käännöspalveluista.

Yleisesti viestinnän pääteemoja vuonna 2022 olivat Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa ja kansainvälisten osaajien maahanmuutto. Nämä aiheet näkyivät kaikissa viestinnän osa-alueiden toiminnoissa. Muita, etenkin mediassa huomiota herättäneitä aiheita ovat olleet ukrainalaisten ja venäläisten majoittaminen vastaanottokeskuksiin ja joulukuussa paljon kritiikkiä herättänyt Maahanmuuttoviraston asiakkaan virheellinen oleskelulupapäätös. Jälkimmäinen aihe näkyi merkittävästi mediaviestinnän lisäksi etenkin työyhteisöviestinnässä.

Maahanmuuttovirastoon liittyvä julkinen keskusteluympäristö on edelleen haastava. Virasto sai kritiikkiä etenkin lupaprosesseista ja käsittelyajoista. Keskustelua kävivät enenevässä määrin myös yhteiskunnalliset vaikuttajat. Vuoden 2022 lopussa keskustelu kärjistyi asiakkaan huonosta kokemuksesta nousseen kritiikkiin. Kaikesta huolimatta Maahanmuuttoviraston maine julkishallinnon vertailussa kääntyi hienoiseen nousuun. Mediatiedotteita julkaistiin vuoden aikana 43 kpl (2021: 33 kpl).

Asiakasviestinnässä tehtiin aktiivisesti Euroopan unionin RRF-instrumentin (Recovery and Resilience Facility) rahoittamaa, kansainvälisille osaajille suunnattua viestintää. Toinen asiakasviestinnän pääaihe oli Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa. Asiakastiedotteita julkaistiin vuoden aikana 65 kpl (2021: 71 kpl).

Maahanmuuttoviraston viestintä tavoitti ihmisiä edellistä vuotta merkittävästi enemmän. Nousua oli muun muassa seuraavissa kanavissa: migr.fi-verkkosivujen käyntimäärä nousi 17 % ollen noin 4 miljoonaa, ja sosiaalisen median kanavissa nousua oli seuraavasti: LinkedIn 63 % (4 300 seuraajaa), Facebook 43 % (9 700 seuraajaa) ja Twitter 11 % (19 700 seuraajaa). Viraston sosiaalisen median kanavien valikoimaan avattiin kaksi uutta kanavaa: opiskelijoille suunnattu Instagram ja ukrainalaisille suunnattu Telegram. Viraston näkyvyys nousi merkittävästi myös sosiaalisen median markkinoinnissa, jolla tavoitettiin yhteensä yli kaksi miljoonaa käyttäjää eri puolilta maailmaa (vuonna 2021 tavoitettiin yhteensä noin 80 500 käyttäjää). Sosiaalisen median julkaisuissa hyödynnettiin edellisvuonna uudistettuja graafisia materiaaleja ja niiden käyttö vakiintui.

Työyhteisöviestinnän pääkanavassa Mintrassa tuettiin erityisesti viraston uudistumista ja toimintatapojen muutoksia. Sisäisenä uutiskanavana intranet Mintra jatkoi vilkkaana, sillä Mintra-uutisia julkaistiin vuoden aikana yhteensä 587 kpl (2021: 485 kpl). Henkilöstön tyytyväisyys Mintraan kasvoi vuoden 2022 käyttäjäkyselyssä hieman ja Mintra nähtiin tärkeänä alustana yhteisöllisyyden luomisessa.

Maahanmuuttoviraston käännöspalvelujen tehtävänä on taata käännösten nopea ja sujuva saatavuus niin viestinnän kuin päätöksiä tekevien yksiköiden tarpeisiin. Laadukas käännöstyö näkyy myös viraston asiakkaille ja vuonna 2022 erityisesti Ukrainasta sotaa paenneille. Viraston käännöspalveluissa jatkettiin kehitystyötä muun muassa käännösteknologisten ratkaisujen tehostamiseksi, käännöstoimistoyhteistyön syventämiseksi ja käännöksiin liittyvien tietosuojajärjestelyjen parantamiseksi.

Käännöspalveluilta tilattiin vuonna 2022 käännöksiä ja kielentarkistuksia yhteensä yli 4 000 kääntäjän sivua, joista hieman yli puolet viraston sisäisiltä kääntäjiltä. Sisäisiltä kääntäjiltä tilattujen käännösten volyymi kasvoi noin 11 % vuoteen 2021 verrattuna. Suurin osa kaikista tilatuista sivuista oli ruotsin ja englannin käännöksiä, joista sisäisten kääntäjien kapasiteetti riitti kääntämään noin 70 %.

Käännöstiimiin keskitetyn julkisten asiakirjojen ulkoistamisjärjestelyn puitteissa kumppanikäännöstoimistoilta tilattiin 279 toimeksiantoa, joista laajimmat sisälsivät jopa 16 kieliparia. Käännöksiä teetettiin vuoden aikana yli 40 kielelle.

Venäjän hyökkäys Ukrainaan näkyi suurilta osin erityisesti media- ja asiakasviestinnässä vuonna 2022. Mediaviestinnässä kiinnostus keskittyi erityisesti ukrainalaisten vastaanottoon. Asiakasviestinnässä ukrainalaisille tehtiin suuri määrä asiakasohjeita, laadittiin uusi osio migr.fi-verkkosivuille, avattiin ukrainankielinen neuvontapalvelu sekä ukrainankielisille kohdennettu uusi sosiaalisen median kanava Telegramiin. Asiakasviestintä tavoitti ukrainalaisia ja heitä neuvovia tahoja hyvin. Ukrainalaisille suunnattujen verkkosivujen kehittäminen oli jatkuvaa ja sivustolle lisättiin loppuvuonna ukrainan kielivalikko, joka helpotti ukrainankielisen tiedon löydettävyyttä verkkosivuilta.

Asiakasviestinnän tavoitteet vuonna 2022 olivat uudistuvien lupaprosessien viestintä, neuvonta ja markkinointi, verkkoasiointin lisääminen, täydennyspyyntöjen vähentäminen ja poikkihallinnollisen neuvonnan kehittäminen. Näitä edistettiin RRF-rahoituksen avulla. RRF-viestinnässä viestittiin erityisesti opiskelija- ja tutkijalain muutoksesta. RRF-viestinnässä on tehty paljon ulkoisia hankintoja, kuten ohjevideoita, kuvituksia ja infopaketteja. Näistä osaa päästiin hyödyntämään vuonna 2022 ja niitä tullaan hyödyntämään viestinnässä vielä enemmän vuonna 2023.

Pikakaista astui voimaan 1.6.2022, jolloin migri.fi-verkkosivuilla julkaistiin uusi osio pikakaistalle. Loppukesästä pikakaistasta julkaistiin ulkoisena hankintana teetettyjä materiaaleja, kuten mainosvideo, ohjevideo ja kuvitettuja ohjeita. Lisäksi pikakaistasta tehtiin Talent boost -kohdemaihin kohdennettu markkinointikampanja. Marraskuussa pikakaistasta järjestettiin webinaari.

Uudistuvien lupaprosessien viestinnän yhteydessä on edistetty myös verkkoasiointin lisäämistä. Vahvaa tunnistautumista markkinointiin Facebookissa ja nostettiin esiin eri aiheita käsittelevissä asiakastiedotteissa. Työnantajan Enter Finlandin näkyvyyttä lisättiin some-postausten avulla. Lisäksi aiheesta järjestettiin kaksi työnantajille suunnattua koulutusta ja webinaari toukokuussa. RRF-viestintään ja pikakaistaan liittyvissä julkaisuissa on pyritty siihen, että asiakas löytäisi oikean tiedon ja pystyisi siten tekemään mahdollisimman selkeän hakemuksen, josta ei tarvitse lähettää erikseen täydennyspyyntöä.

Marraskuun lopussa 2022 julkaistiin RRF-projektina tehdyt opiskelijan ja työntekijän oppaat. Oppaista löytyy kaikki hakemista varten tarvittava tieto, ja vastaamalla muutamiin kysymyksiin käyttäjä saa hänen tilanteeseensa räätälöidyn listan hakemukseen tarvittavista liitteistä.

5.2.6 Asiakkuus

Maahanmuuttoviraston asiakkaiden puhelin- ja sähköpostipalvelut keskitettiin asiakkuus ja viestintä -yksikköön helmikuussa 2022. Keskitetty neuvontapalvelu vastaanottaa kaikki hakija-asiakkaiden ja työnantajien puhelintiedustelut ja suurimman osan sähköpostitiedusteluista. Neuvontapalvelu välittää tarvittaessa yhteydenotot muihin yksiköihin. Keskitäminen paransi palvelun saataavuutta ja neuvonnan laatua. Neuvonnan laatua seurataan säännöllisesti. Vuonna 2023 neuvontapalvelu laajenee edelleen verkkoasiointin tukipalveluihin.

Asiakkaiden tiedon ja ohjeistuksen tarve kasvoi merkittävästi Venäjän hyökkäyssodasta Ukrainaan johtuen. Ukrainan tilanne aiheutti ennakoimattoman kysynnän kasvun sekä siitä johtuvia haasteita palvelun saatavuuteen. Neuvontapalvelu avasi uuden palvelunumeron Suomessa asuville ukrainalaisille ja Ukrainasta paenneille elokuussa 2022. Palvelunumero palvelee asiakkaita ukrainaksi, englanniksi, venäjäksi, suomeksi ja ruotsiksi.

Ukrainasta sotaa pakenevien asiakasohjauksen koordinaatioryhmä perustettiin maaliskuussa. Ryhmän tehtävänä oli helpottaa ja sujuvoittaa Ukrainasta saapuvan asiakkaan asiointia, asiakasohjaus- ja hakemusprosesseja sisäisesti ja myös muiden viranomaisten kanssa. Ryhmä koordinoi myös asiakasohjaukseen tarvittavaa neuvontaa ja asiakasviestintää.

Asiakkuuden kehitystiimin (Askel) tavoitteena on, että asiakkuusprosessi toimii virastossa laadukkaasti ja ennakoivasti. Askel-tiimi osallistui Enter Finland-palvelun kehittämiseen mm. ohjeiden ja lomakkeiden selkiyttämällä ja tekstien sisällön muokkauksilla. Tiimi toteutti ja käytti kehityksessään aktiivisesti asiakaspolkukuvauksia. Paperilomakkeiden kehityksessä huomioitiin sähköisten lomakkeiden päivitystarpeet ja toteutettiin tarvittavia muutoksia. Kamu-chatbotin osaamista parannettiin sisällön kehittämällä, yhteistyössä muiden asiantuntijoiden kanssa. Askel-tiimi osallistui aktiivisesti eri projekteihin ja hankkeisiin, mm. Enter Finland-kehityksen suunnittelu, Virtual Finland, Entergr8-hanke, itsepalveluautomaattien suunnittelu, vuoronumerojärjestelmän uudistus ja palvelupisteiden kehitys.

Askel-tiimi koordinoi oleskeluluvan hakemista opastavan ja poikkihallinnollisesti käytettävän verkkosivusovelluksen suunnittelun ja käyttöönoton. Sovellus vastaa asiakkaiden tarpeeseen käyttää selkeitä ja digitaalisista palveluista. Sovellus mahdollistaa myös yhteneväisen asiakasohjeistuksen eri organisaatioiden välillä. Sovellus opastaa työntekijää tai opiskelijaa, joka hakee tietoa lupaprosessista ja tarvittavista asiakirjoista. Sovellus saatiin verkkosivuille joulukuussa 2022. Oppaat tehtiin yhteistyössä eri viranomaisten, mm TE-toimistojen, korkeakoulujen, Business Finlandin, Digi- ja väestötietoviraston, AVI:n, UM:n ja ELY-keskusten kanssa.

Maahanmuuttovirasto ilmoittaa asiakkaalle sähköpostitse tilannetietoa hakemuksen käsittelyn tilanteesta. Viestit lähetetään suomeksi, englanniksi ja ruotsiksi ja ne ohjaavat asiakasta itseasiointiin, kuten Kamu chatbotiin ja käsittelykalaskuriin. Työnantajat saavat viestejä, jos he asioivat työnantajan Enter Finlandissa. Viestitoimintoa ja -sisältöjä kehitettiin ja päivitettiin aktiivisesti.

Asiakkaiden palautetta ja asiakaskokemusta kerättiin erilaisilla kyselyillä kolme kertaa kohderyhmiltä ja raadeilta. Asiakaspalvelu-henkilöstö on saanut kiitosta asiakkailta hyvästä palvelusta. Asiakaspalautteiden koordinointiin otettiin käyttöön tikettijärjestelmä, joka helpottaa palautteiden käsittelyn tilannetta. Myös henkilöstölle toteutettiin oma matalan kynnyksen kehitysidealomake, jota kautta henkilöstö voi lähettää asiakaskokemuksen parantamiseksi palautetta ja kehitysideoita.

5.2.7 Mahdollistajapalvelut

5.2.7.1 Tilastopalvelut

Tilastopalveluissa tietopyyntöjen määrä jatkoi edellisten vuosien tapaan kasvuaan. Vuonna 2022 tilastopalveluissa vastattiin yhteensä 467 tilastotietopyyntöön (2021: 424). Lukumäärässä ei ole mukana säännöllisiä tilastotoimituksia muuan muassa Eurostatille, EUAA:lle, UNHCR:lle tai FRONTEX:ille. Kertomusvuoden aikana Eurostatille toimitettiin yhteensä 276 erillistä tilastoaineistolähetystä.

Vuonna 2020 alkaneessa laajamittaisessa Maahanmuuttohallinnon integroitu raportointialusta (MIRA) -hankkeessa on tavoitteena uusintaa koko raportointi- ja tilastointijärjestelmän infrastruktuuri sisältäen ETL-tietolatauksien, tietovaraston ja raportointijärjestelmän kokonaisuudistukset. Vuoden 2022 aikana jatkettiin ETL-latauksien ja tietovaraston rakenteiden uudistustyötä ja saman aikaisesti otettiin käyttöön ensimmäiset Power BI -pohjaiset raportit, jotka jaettiin raportoinnin loppukäyttäjille selainpohjaisessa Mira-portaalissa. Vuoden 2023 aikana on tavoitteena saada keskeisimpien tietolähteiden uudistukset valmiiksi ja laajentaa merkittävästi Mira-portaalissa jaettavia sisältöjä Maahanmuuttoviraston tiedolla johtamisen tueksi.

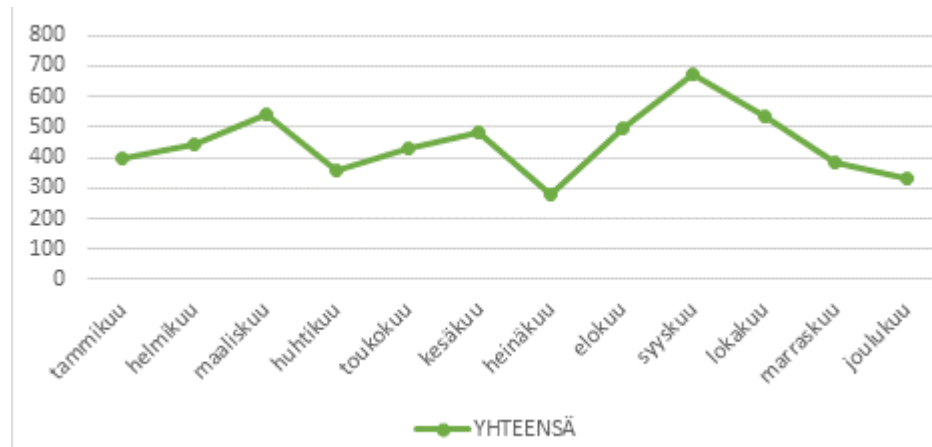
Vuonna 2022 Tilastopalvelut toteutti Euroopan Komission Grant-rahoituksella Eurostat-tilastojen tilastotuotannon teknisen parannushankkeen, joka nopeuttaa jatkossa Eurostat-tilastojen laadintaprosessia sekä tuo lisää työkaluja tilastodatan validointiin prosessin aikana.

Maahanmuuttovirasto palvelee tutkijoita maahanmuuttohallinnon prosesseista syntyneen hallinnollisen datan luovutuksilla tieteellistä tutkimusta varten myönnettyjen tutkimuslupahakemusten perusteella. Vuonna 2022 ensimmäistä kertaa tutkimuslupa perustuvaa määrällistä data-aineistoa luovutettiin tutkimustarkoituksiin Tilastokeskuksen hallinnoiman Fiona-etäkäyttöpalvelun kautta.

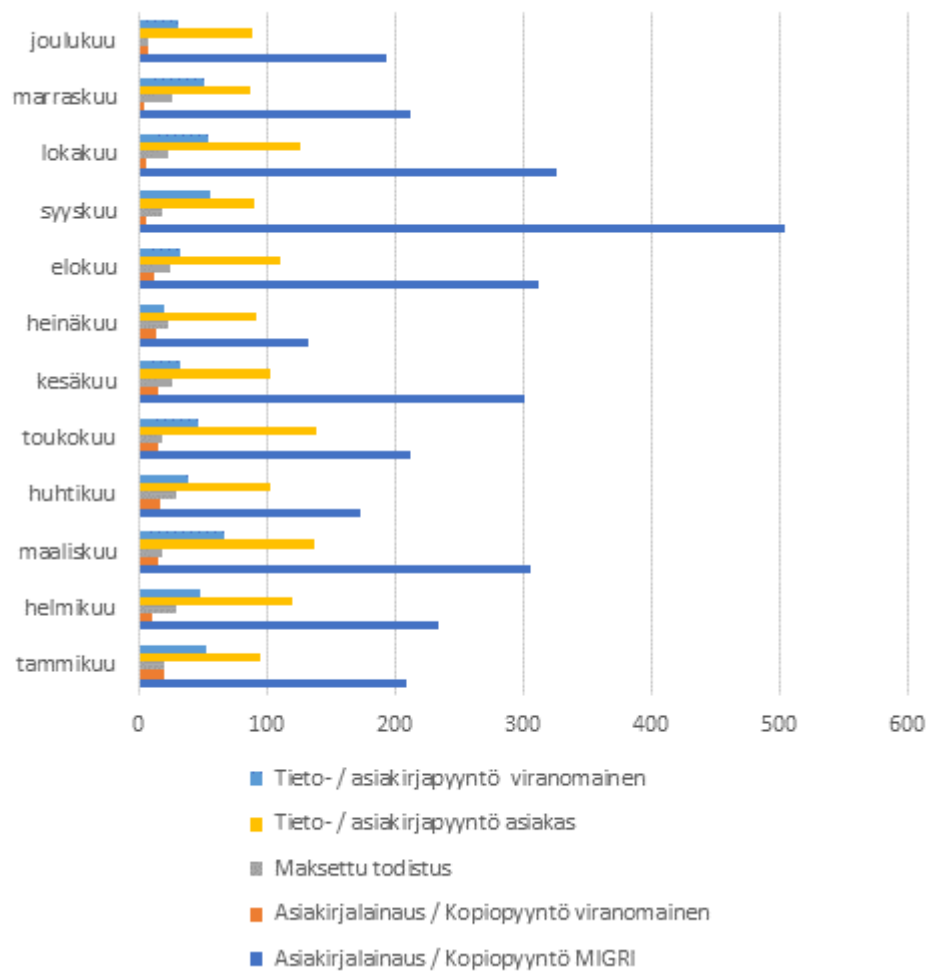
5.2.7.2 Asiakirjahallinto

Viraston kirjaamossa ja arkistossa hallinnoidaan viraston asianhallintajärjestelmä Actaa ja järjestelmän pääkäyttäjät osallistuivat Actan kehittämistyöhön vuoden aikana (testaus ja käytettävyyden varmistaminen) yhdessä hallinnon-alan virastojen kanssa. Asiakirjahallinnossa sujuvoitettiin asioiden hoitamista virastossa sekä suorissa asiakaskontakteissa ja näin parannettiin asiakaspalvelua viraston vuoden 2022 tavoitteiden mukaisesti.

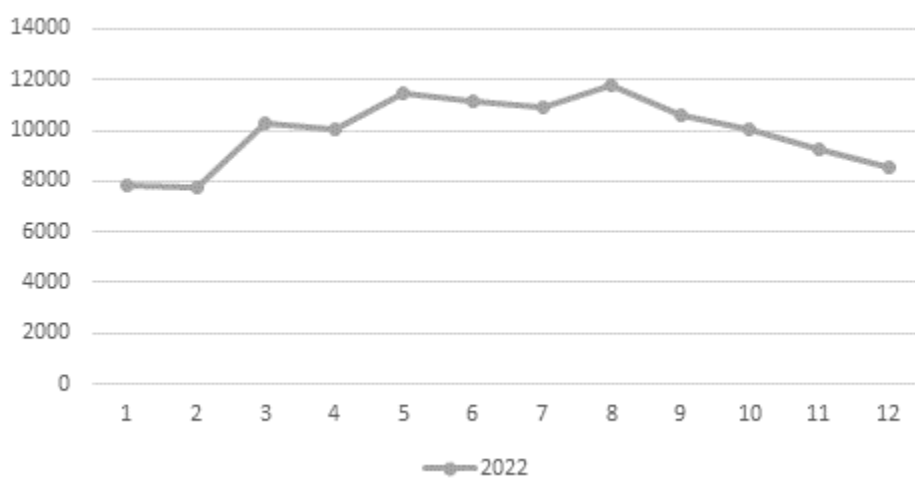
Asiakirjahallinnossa tuettiin Migrin hakemuskäsittelyä sujuvalla asiakirjaliikenteellä: kirjaamo saapuvan postin viiveettömällä käsittelyllä ja arkisto huolehtimalla asiakirjalainojen ja muiden tietopyyntöjen sujuvasta hoitamisesta. Arkiston hoitamia tietopyyntöjä vuonna 2022 oli 5 828 kpl. Kirjaamossa Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan näkyi odottamattomana voimakkaasti kasvaneena sähköpostien määränä. Kirjaamon virkapostilaatikkoon saapui 134 616 sähköpostiviestiä vuonna 2022.

Kuva 4 Arkiston tietopyynnöt vuonna 2022

Kuva 5 Arkiston tietopyynnot 2022 tehtävälukittain

Kuva 6 Kirjaamoon saapuneet sähköpostit 2022

5.2.7.3 Taloushallinto

Taloushallinto tuki omilla toimillaan viraston tulostavoitteiden saavuttamista. Vuosi 2022 näyttäytyi myös taloushallinnossa ennakoinnattomana venäjän hyökkäyssodan Ukrainaan vuoksi. Tehtäviä jouduttiin priorisoimaan ja voimakkaasti kasvaneiden tehtävien määrä, varsinkin vastaanottotaloudessa, haastoi henkilöstöä. Akuuttiin tarpeeseen käytettiin myös vuokratyövoimaa. Taloushallinnossa edistettiin ostolaskujen käsittelyn automaatioastetta ja projekti uuden kassajärjestelmän saamiseksi eteni. Taloushallinnossa osallistuttiin myös koko julkista sektoria koskeviin järjestelmäprojekteihin.

Toiminnan ja talouden suunnittelun tulosalue vastasi toiminnan ja talouden suunnittelusta ja seurannasta, kustannuslaskennasta sekä EU-hankkeiden taloussuunnittelusta ja seurannasta. Vuonna 2022 tulosalueen toimintaan kuului lisäksi uutena toimintona tilannekuva-, ennakkointi- ja analyysitoiminnan käynnistäminen ja kehittäminen. Tulosalue toteutti vuoden aikana onnistuneesti Ennakoinnin ja resurssisuunnittelun hankkeen (SEER). Edellä mainituista on tarkemmin kerrottu kappaleessa 2.1 Kehityshankkeet.

5.2.7.4 Virastopalvelut

Viraston uusien työntekijöiden rekrytoinnit ja muutokset toimitiloissa työllistivät virastopalveluja merkittävässä määrin vuoden 2022 aikana. Virastopalvelut tuottivat viraston toiminnan tukitoimia, kuten asiointi- ja ID-kortit, kuljetuspalvelut, toimitilojen siisteys ja yleisilme, tarjoilut ja tilojen toimivuus sekä turvallisuus. Maahanmuuttoviraston koronakoordinaatio ryhmä kokoontui vuoden 2022 aikana 10 kertaa. Ryhmä ylläpiti koronatilannekuvaa ja omalle henkilöstölle sekä asiakkaille suunnattua ohjeistusta Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen ohjeiden mukaisesti.

Viraston turvapalveluita työllistivät muun muassa valmiusasiat liittyen tietoturva/kyber- ja varautumisasioihin ja suunnitelmien päivitystyöt, sekä erilaiset työryhmätoiminnot. Maahanmuuttovirasto on kyennyt turvaamaan toimintansa kaikissa tilanteissa. Riskienhallinta on kuitenkin jatkuva prosessi ja tavoite on aina paremmassa turvallisuuden kokonaistilassa, joten kehittäminen jatkuu.

Turvatiimi on kehittänyt viraston valmiustoimintaa osallistumalla SM:n valmiustyöryhmään ja kehitystä on tehty laajentamalla viranomaisyhteistyötä ja tarkastuksia, jotka ovat kohdentuneet palveluntoimittajiin. Turvatiimi on ollut aktiivisesti mukana valmiusharjoituksissa ja alueellisissa riskiarviotyöpajoissa. Venäjän hyökkäyssodan Ukrainaan alkaessa turvatiimi tuki viraston tilannekeskusta analyysi, rekisteröinti ja tarkastustehtävissä.

Maahanmuuttoviraston turvatiimin vastuulla ollut onnistunut ja palkittu AMIF rahoitteinen TURPRO-hanke päättyi kesäkuun lopussa 2022. Hankkeen kehittämät matkaturvallisuutta parantavat toiminnot ja ohjeistus on jalkautettu matkaturvallisuuden toimintaan.

6 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Maahanmuuttovirasto	2020 toteuma	2021 toteuma	2022 toteuma
Henkilötyövuodet	896,3	1009,6	1189,9
Työtyytyväisyysindeksi (1-5)	3,5	3,7	ei arvoa
Sairauspoissaolot, työpäivää/htv	7,3	8,1	9,7
Koulutustasoindeksi	5,7	5,6	5,8
Osaamisen kehittämiseen käytetty aika	951 pv	1515 pv	1904 pv

Taulukko 23 Henkisten voimavarojen tunnuslukuja

Maahanmuuttovirastossa työskenteli 1 258 henkilöä 31.12.2022. Viraston henkilöstösuunnitelman mukainen henkilöstökokoonpano (HTV tavoite) oli 1 142 tehtävää. HTV ylitti tavoitteen noin 48 henkilötyövuodella. Venäjän hyökkäysso-
dasta Ukrainaan johtunut kansainvälisen suojelun hakijamäärän kasvu edellytti henkilöstömäärän kasvattamista ja viraston henkilöstömäärää lisättiin 141 henkilöllä kriisin alkuvaiheessa. Henkilöstöä rekrytoitiin lisää ja välittömään tarpeeseen käytettiin vuokratyövoimaa.

Vakinaisten virkojen määrä joulukuussa 2022 oli 643 kun edellisen vuoden lopussa se oli 517 virkaa. Naisten osuus henkilöstöstä oli 69,5 % ja miesten 30,5 %. Osuudet pysyivät lähes samoina edelliseen vuoteen verrattuna. Määräaikaisissa virkasuhteissa naisten osuus oli 71,4% ja miesten osuus 28,6%. Maahanmuuttoviraston henkilöstöstä 48,9 % henkilöstöstä hoiti määräaikaista virkasuhdetta vuoden 2022 lopussa.

Virastossa tehtiin vuonna 2022 yhteensä 1 587 nimitystä virkaan tai virkasuhteeseen. Virasto käynnisti syksyllä 2022 vakinaistamisohjelman, joka kestää vuoden 2023 loppuun asti. Ohjelman tavoitteena on korjata henkilöstörakennetta siten, että vuoden 2023 lopussa vakinaisessa virassa työskentelisi vähintään 65 % henkilöstöstä.

	31.12.2021			31.12.2022			Muutos
	Naiset	Miehet	Yht.	Naiset	Miehet	Yht.	%
Vakituiset lkm	348	169	517	435	208	643	24,4 %
% Migrin henkilöstöstä	32,7%	15,9%	48,5 %	34,6 %	16,5 %	51,1 %	
Määräaikaiset lkm	394	154	548	439	176	615	12,2 %
% Migrin henkilöstöstä	37 %	14,5 %	51,5 %	34,9 %	14%	48,9%	
Yhteensä lkm	742	323	1 065	874	384	1 258	18,1 %
Yhteensä %	69,7 %	30,3 %	100 %	69,5 %	30,5 %	100 %	

Taulukko 24 Henkilöstörakenne

Viraston osaamista arvioidaan ammattitaitoa kuvaavalla keskiarvolla henkilökohtaisen suoriutumisen arvioinnissa. Ammattitaidon keskiarvo oli vuonna 2022 3,56 sen ollessa edellisenä vuonna 3,55. Henkilöstön keski-ikä oli 41,2 vuotta. Suurimmat ikäryhmät olivat 30-34 ja 35-39 vuotiaat, joihin kuului yhteensä 502 henkeä eli noin 40% koko henkilöstöstä.

Työterveysyhteistyötä jatkettiin Terveystalon kanssa ja lisäksi otettiin Keva mukaan kolmikantaiseen työkyvyn johtamisen yhteistyöhön. Virastossa otettiin käyttöön Terveystalon Sirius HR-järjestelmä tukemaan työkyvyn seuranta ja johtamista. Palkeiden kanssa yhteistyötä tiivistettiin, mm. rekrytoinnin lisäpalveluiden käyttöä pilotoitiin ja käytön lisäämistä jatketaan.

Virasto jatkoi koronapandemian heikentyessä työskentelyä hybridimallissa, jonka ohjeistusta sopeutettiin edelleen vallinneen pandemiatilanteen mukaan. Etätöiden tekeminen vähentyi vuoden aikana, mutta asiantuntijatehtävissä etätöitä tehdään runsaasti. Lähityötä edellytetään viraston useissa eri toiminnoissa.

Maahanmuuttovirastossa tulospalkkauksen käyttöönottoa jatkettiin projektina keväästä 2022. Syksyllä toteutettiin kahden kuukauden mittainen pilotointi lupa- ja kansalaisuusyksikön perhevastuualueen esikarsinta -tiimillä. Havaintona oli, että pilotointia ja suunnittelua on jatkettava, jotta saadaan lisää kokemuksia tulospalkkauksen sopivuudesta Maahanmuuttovirastolle. Linjauksessa painotetaan asiakaslähtöisyyttä, asiakaskokemusta ja tehokkuutta.

6.1.1.1 Koulutuspalvelut

Viraston koulutuspalveluiden järjestämät perehdytykset olivat vuoden aikana säännöllisiä ja uusien virkahenkilöiden tukemiseen alkuvaiheessa pystyttiin vastaamaan. Palaute perehdytyksistä oli kiitettävää. Työnohjauksen tarve kasvoi vuoden 2022 aikana ja näitä palveluita tarjottiin henkilöstölle vuoden aikana lisää.

Osaamisen kehittämisen tarpeisiin vastattiin sitä mukaa kun tarpeita vuoden aikana syntyi. Koulutuksia järjestettiin sekä läsnätilaisuuksina että verkkokoulutuksina. Etenkin verkossa suoritettavia koulutuksia oli paljon tarjolla. Esienkilöille tarjottiin mahdollisuutta osallistua HAUS:in järjestämään mahdollistajat valmennukseen ja tätä jatketaan myös vuonna 2023. Vuosikellon mukaan nos-

tettiin esiin eri teemoja vuoden aikana. Teemat olivat urasuunnittelu ja liikkuvuus, toimintakulttuuri ja työkäytännöt, työhyvinvointi- ja kyky sekä vuorovaikutus ja viestintä.

7 Tilinpäätösanalyysi

7.1 Rahoituksen rakenne

Maahanmuuttovirasto saa valtion talousarvion kautta rahoitusta viraston toimintamenoihin sekä kansainvälistä suojelua hakevien vastaanotto toimintaan. Muuta rahoitusta virasto saa maksullisesta toiminnasta (maksulliset päätökset ja luvat) sekä yhteisrahoitteisesta toiminnasta.

		Euroa
26.01.26	EU:n osuus sisäisen turvallisuuden ja maahanmuuton hallintaan ohjelmakaudella 2021-2027 (S3)	3 150 000
26.01.26.2.	AMIF erillismäärärahat	3 150 000
26.40.01	Maahanmuuttoviraston ja valtion vastaanotto-keskusten toimintamenot	75 616 500
26.40.01.1	Maahanmuuttoviraston toimintamenot	67 516 000
26.40.01.2.	Maahanmuuttohallinnon kehittäminen	10 500
26.40.01.7	Digitaalinen infrastruktuuri osajien maahanmuuton tueksi (RRF pilari 3) (EK)	8 045 000
26.40.21	Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto	272 307 000
26.40.21.1	Vastaanottopalvelut	266 641 000
26.40.21.2	Muut maahantuloon liittyvät menot	1 535 000
26.40.21.3	Pakolaisten maahantuloon liittyvät kustannukset	2 755 000
26.40.21.4	Ihmiskaupan uhrien auttamispalvelut	1 176 000
26.40.21.5	Lasten edustaminen	200 000
26.40.22	Vapaaehtoinen paluu	2 318 000
26.40.63	Vastaanotto toiminnan asiakkaille maksettavat tuet	73 985 000
32.30.51.07	TEM Palkkatuetty työ, valtionhallinto	20 200
33.20.50.01	STM Palkkatuetty työ, valtionhallinto	7 722

Taulukko 25 Maahanmuuttoviraston määrärahat 2022

Momentille 26.01.26 myönnettiin Maahanmuuttoviraston käyttöön vuoden 2022 talousarviossa 3 150 000 euroa (AMIF-erillismäärärahat).

Momentille 26.40.01 myönnettiin vuoden 2022 talousarviossa 75 616 500 euroa. Edelliseltä vuodelta siirtynyttä määrärahaa oli Maahanmuuttovirastolla 28 054 366,73 euroa.

Momentille 26.40.21 Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto kohdennettiin vuoden 2022 talousarviossa 272 307 000 euroa. Turvapaikanhakijoiden määrän voimakas kasvaminen tarkoitti myös kasvaneita vastaanottomeinoja.

Momentille 26.40.22 Vapaaehtoinen paluu kohdennettiin vuoden 2022 talousarviossa 2 318 000 euroa.

Momentille 26.40.63 Vastaanottotoiminnan asiakkaille maksettavat kulut kirjattiin vastaanottotoiminnan siirtotalouden kulut eli turvapaikanhakijoille maksettava lakisääteinen vastaanotto- tai käyttöraha. Momentille 26.40.63 myönnettiin 73 985 000 euroa vuonna 2022. Hakijamäärän kasvusta johtuen nämä menot kasvoivat voimakkaasti. Momentille esitettiin arviomäärärahan ylityslupa kertomusvuonna. Sisäministeriö päätti ylittää momentin 26.40.63 määrärahat enintään 4,5 milj. eurolla. Ylitys katettiin toisessa lisätalousarviossa saaduilla määrärahoilla, jolloin ylityslupa peruutettiin.

7.2 Talousarvion toteutuminen

Maahanmuuttovirasto käytti vuodelle 2022 toimintamenoihin osoitettua nettomäärärahaa 50 681 483,97 euroa ja maksullisen toiminnan tuottoja kertyi 28,299 milj. euroa (vuonna 2021 27,397 milj. euroa). Maahanmuuttoviraston momentin 26.40.01 toimintamenoista seuraavalle vuodelle siirtyi 24 935 016,03 euroa.

Momentin 26.40.21 Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto käytti Maahanmuuttovirastossa oli 163 082 322,52 euroa (vuonna 2021 summa oli 45 817 117,41 euroa). Momentin määrärahaa siirtyi seuraavalle vuodelle 109 224 677,48 euroa.

Momentin 26.40.63 vastaanottotoiminnan asiakkaille maksettavat tuet olivat suuruudeltaan 66 124 963,14 euroa (vuonna 2021 käyttö oli 15 590 955,22).

Venäjän aloitettua hyökkäyssodan Ukrainassa kansainvälistä suojelua hakevien määrä kasvoi voimakkaasti ja siten myös määrärahan tarve. Vastaanotokeskuksia perustettiin sekä uusia että olemassa olevien kapasiteettia laajennettiin.

Momentin 26.40.22 Vapaaehtoinen paluu käyttö oli 511 517,45 euroa. Edellisenä vuonna 2021 käyttö oli 966 042,80 euroa. Vapaaehtoisesti palaavien määrä oli vähäinen vuoden 2022 aikana (130 henkilöä).

Momentin 26.01.26.2. käyttö Maahanmuuttovirastossa oli 497 321,37 euroa. Momentin määrärahaa siirtyi seuraavalle vuodelle 2 652 678,63 euroa.

		Euroa
26.01.26.2	AMIF erillismäärärahat	497 321,37
26.40.01	Maahanmuuttoviraston toimintamenot	50 681 484
26.40.21	Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto	163 082 322,52
26.40.22	Vapaaehtoinen paluu	511 517
26.40.63	Vastaanottotoiminnan asiakkaille maksettavat tuet	66 124 963
32.30.51.07.1	TEM Palkkatuetty työ, valtionhallinto	20 200
33.20.50.01	STM Palkkatuetty työ, valtionhallinto	7 722
4.22.26.01.26.2	Siirtynyt vuodelle 2023	2 652 678,63
4.21.26.40.01	Siirtynyt vuodelta 2021	28 054 367
4.22.26.40.01	Siirtynyt vuodelle 2023	24 935 016
4.21.26.40.21	Siirtynyt vuodelta 2021	38 117 882,59
4.22.26.40.21.	Siirtynyt vuodelle 2023	109 224 677,48
4.21.26.40.22	Siirtynyt vuodelta 2021	1 603 957
4.22.26.40.22.	Siirtynyt vuodelle 2023 (vapaaehtoinen paluu)	1 806 482,55

Taulukko 26 Talousarvion toteutuma 2022

7.3 Tuotto- ja kululaskelma

Maahanmuuttoviraston tilikauden kulujäämä 385 238 067,46 euroa yli kaksinkertaistui edellisestä vuodesta (2021: 156 662 535,17 euroa). Kansainvälistä suojelua hakevien määrän voimakas lisääntyminen lisäsi myös siihen liittyviä erilaisia menoja, etenkin palvelujen ostoja, jotka olivat 222 882 313,48 euroa (2021: 88 345 433,10 euroa). Viraston saamat toiminnan tuotot 37 859 204,19 euroa vähentyivät lähes 6,9 % edelliseen vuoteen 2021 verrattuna (40 163 312,37 euroa). Maksullisen toiminnan tuotot kuitenkin kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna ollen vuonna 2022 yhteensä 28 298 617,45 euroa (27 396 514,10 euroa vuonna 2021). Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot vähenivät.

Toiminnan kulut 310 531 638,87 euroa kasvoivat voimakkaasti lähes kaksinkertaistuen edellisestä vuodesta 2021 (161 370 593,76 euroa). Tämä johtuu pääosin kansainvälistä suojelua hakeneiden määrän kasvun aiheuttamasta menojen kasvusta. Siirtotalouden kulut eli vastaanottotoiminnan asiakkaille maksettavat tuet olivat 65 980 640,31 euroa nelinkertaistuen edelliseen vuoteen nähden (2021: 15 590 955,22 euroa).

Palvelujen ostot 222 882 313,48 euroa (2021: 88 345 433,10) lähes kolminkertaistuvat edelliseen vuoteen nähden. Turvapaikan- ja tilapäistä suojelua hakevien

vastaanoton sopimusvastaanottokeskuksille maksettavat menot kirjataan palvelujen ostoihin, mikä selittää palvelujen ostojen kasvun edelliseen vuoteen verrattuna.

Poistot 5 359 041,12 euroa (2021 5 243 533,40 euroa) kasvoivat vain hieman edelliseen vuoteen verrattuna. Henkilöstökulut 67 589 681,20 euroa kasvoivat 21 % edelliseen vuoteen verrattuna (2021 55 930 457,35 euroa). Vuokrat 9 943 409,04 euroa kasvoivat 19 % edelliseen vuoteen verrattuna (2021: 8 085 498,48 euroa).

7.4 Tase

Maahanmuuttoviraston taseen vuoden 2022 loppusumma 25 774 536,20 euroa (2021: 20 533 016,21 euroa) oli 25 % suurempi kuin vuonna 2021. Aineettomien hyödykkeiden arvo 20 848 926,18 euroa (2021: 14 796 950,98 euroa) kasvoi 41 % vuodesta 2021.

Aineellisten hyödykkeiden osuus 295 113,16 euroa (2021: 209 671,62 euroa) on kasvanut 41 % edellisestä vuodesta. Käyttöomaisuuden arvo 21 144 039,34 euroa (2021: 15 006 622,60 euroa) on kasvanut 41 %.

Taseen vastattavaa puolella ostovelat 25 190 974,39 euroa ovat yli kaksinkertaistuneet edellisestä vuodesta (2021: 10 747 752,44 euroa). Ostovelkojen kasvaminen johtuu sopimusvastaanottokeskusten määrän voimakkaasta kasvusta kasvaneen asiakasmäärän mukaan.

Viraston oma pääoma yhteensä on 17 381 114,43 euroa (2021: 2 879 896,05 euroa) eli lisäystä 14 501 218 euroa kulujen kasvusta johtuen. Siirtovelat 12 136 562,11 euroa ovat kasvaneet 21 % edellisestä vuodesta (2021: 10 049 930,55 euroa). Vieraan pääoman osuus vastattavasta 43 155 650,63 euroa on kasvanut 19 742 738 euroa (2021: 23 412 912,26 euroa) lähes kaksinkertaistuen.

8 Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma

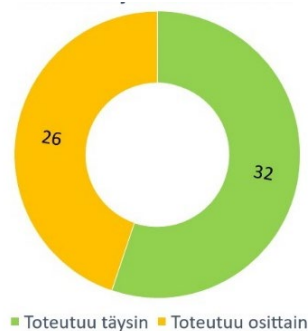
Maahanmuuttoviraston johto vastaa viraston sisäisen valvonnan järjestämisestä sekä sisäiseen valvontaan sisältyvästä riskienhallinnasta. Johto ja tulosyksiköiden esihenkilöt vastaavat organisaation toimintaan ja prosesseihin sisältyvistä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimenpiteistä määritellyn prosessin mukaisesti. Jokainen Maahanmuuttoviraston työntekijä vastaa oman työtehtävänsä osalta siitä, että työ tehdään annettuja määräyksiä ja ohjeita noudattaen.

Maahanmuuttovirastossa kanslia ohjaa, koordinoi ja valvoo viraston sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintaprosessien luomista, ylläpitoa ja kehittämistä. Tavoitteena on, että sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelyt ovat osa viraston tavanomaisia suunnittelu-, johtamis- ja toimintaprosesseja.

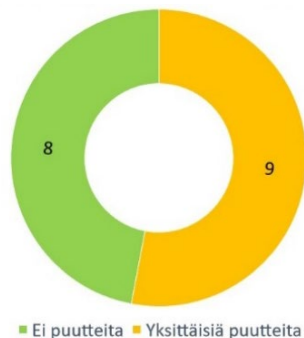
Maahanmuuttoviraston sisäinen tarkastus selvittää johdolle sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisuutta ja riittävyttä sekä suorittaa tarkastus- ja muut arviointitehtävät.

8.1 Sisäisen valvonnan arviointi

Sisäisen valvonnan arviointi on tehty hyödyntäen Granite-järjestelmässä toimivaa sisäministeriön hallinnonalan yhteistä sisäisen valvonnan arviointikehikkoa. Arvioinnin kohteena olivat kaikki arviointikehikon 17 periaatetta ja niiden 58 tavoitetilaa. Arviointiin osallistuttiin eri yksiköistä sekä johtoryhmästä. Nykytilat kuvattiin ja arvioitiin tavoitetilaa peilaten, johto arvioi periaatteen toteutumista.

Kuva 7 Sisäisen valvonnan arviointikehikko, tavoitetilojen toteutuminen

Kuva 8 Sisäisen valvonnan arviointikehikko, johdon arvio periaatteiden toteutumisesta

8.1.1 Sisäisen valvonnan arvioinnin tila osa-alueittain ja kehittämistoimenpiteet

Ohjausympäristö, kehittämistoimet:

- ohjeiden ja sääntöjen käyttäjälähtöisyys
- toimintakulttuuri ja ilmapiiri
- resurssiliikkuvuus ja -allokointi
- strateginen henkilöstösuunnittelu ja osaamisen hallinta
- työtapaturmien dokumentoinnit sekä työtapaturmariskien arviointi

Riskien arviointi – kunnossa

Valvontatoimenpiteet, kehittämistoimet:

- käyttöoikeuksien valvonnassa käytettävän Portti-järjestelmän laajempi hyödyntäminen ja aktiivinen seuranta
- keskeisen tietojärjestelmän (UMA) lokitus
- IT-laitteiston keskitetty elinkaarihallinta
- vastaanottokeskusten tietojärjestelmien valvontatoimenpiteiden kartoitus
- UMA-arkkitehtuurikehitystyössä kyberturvan huomioiminen
- Valtori-Migri -tilannekuvan ymmärtäminen ja selvittäminen
- pöytäkirjat, asiakirjat ja päätökset: prosessikuvaukset, dokumentaatio ja avoimuus
- prosessiseurannan ja laillisuusvalvonnan tehostaminen ja organisointi
- valvontatoimenpiteissä havaittujen poikkeamien seuranta ja puuttumisen tehostaminen

Tieto ja viestintä, kehittämistoimet:

- sisäisen tulosohjauksen mekanismit
- kriisiviestintäsuunnitelman päivittäminen, tietoiskut
- toimintasuunnitelman toteutumisen seuranta
- tietosuoja-asetusten mukaisten selosteiden arviointien kattavuus
- sidosryhmästrategian käyttöönotto
- asiakaskokemusten mittaaminen
- sopimushallinnan kehittäminen

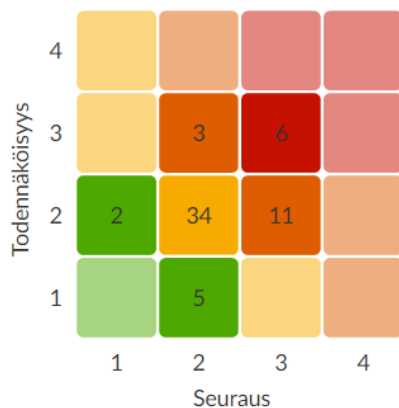
Seurantatoimenpiteet, kehittämistoimet:

- sisäisen valvonnan arviointikehikon kehityskohteiden toimeenpano

8.2 Riskienhallinta Maahanmuuttovirastossa

Maahanmuuttoviraston riskienhallinta on jatkuva prosessi ja riskejä tarkastellaan säännöllisesti. Riskienhallinnassa sovelletaan sisäministeriön riskienhallinnan riskienhallintapolitiikkaa sekä hyödynnetään sisäministeriön hankkimaa Granite-järjestelmää.

Maahanmuuttoviraston riskit kartoitettiin vuoden 2022 aikana tunnistamalla viraston riskit tulostavoitteista käsin. Riskejä tunnistettiin yhteensä 61. Johto arvioi riskien toteutumisen todennäköisyyttä sekä mahdollisia seurauksia neliporraisella asteikolla. Kuusi riskiä arvioitiin kriittiseksi ja niille määriteltiin hallintakeinot. Merkittäviä riskejä (14 riskiä) seurataan ja tarvittaessa niille luodaan hallintakeinot.

Kuva 9 Riskikartta

8.2.1 Kriittiset riskit

- kokeneiden henkilöiden vaihtuvuus
- automaatiokehityksen kokonaisuuden hallinta
- automaatiokehityksen osaamisen keskittyminen harvoille
- viraston johdon ja keskijohdon viestinnän yhdenmukaisuus
- työn kuormittavuus
- henkilöstöresurssit vaikuttavat asiakkaiden ajansaatimahdollisuuksiin

8.2.2 Merkittävät riskit

- ennakoinnattomat muutokset kansainvälistä suojelua hakevien määrissä
- lainsäädännön vaikutukset automaatiokehityksen prosesseihin
- palveluntarjoajamuutokset vastaanottotoiminnassa
- erityisasiantuntemus – saada vain itse kouluttamalla
- automaatioprosessin ja uusien toimintatapojen jalkautus
- talouskehyksen ennakoimisen vaikeus

- kansalaishakemusten ruuhkanpurku ei toteudu
- tuottavuustavoitteet eivät toteudu
- automaation tekninen kehitys
- vieraan valtion tiedostelutoiminta tai palvelunestohyökkäys
- hybridi vaikuttaminen
- maksukorttijärjestelyt vastaanottotoiminnassa
- asiakkaiden neuvonta
- toimintaympäristön muutosten ennakointi

9 Arviointien tulokset

Maahanmuuttovirasto raportoi vuosittain laillisuusvalvontasuunnitelman mukaisesti sisäministeriöön. Maahanmuuttovirasto laati ja toimitti sisäministeriölle vuosittaisen laillisuusvalvontaraportin ja laati yhteistyössä Migrin eri yksiköiden laillisuusvalvonnasta vastaavien kanssa laillisuusvalvontasuunnitelmat seuraavalle vuodelle.

Valtiontalouden tarkastusvirasto toteutti Maahanmuuttovirastossa vuoden 2021 tilintarkastuksen oman suunnitelmansa mukaisesti. Siitä on annettu erillinen tarkastuskertomus.

VTV - Maahanmuuttoviraston tilintarkastuskertomus ja vuosiyyhteenveto vuodelta 2021, 27.4.2022

VTV – Tilintarkastajan väliraportti Taloussäännön tarkastus, 13.9.2022

Hankkeiden tarkastuksia vuonna 2022 oli seuraavasti:

- Hanke Rio 2 Kiertävä maahanmuuton asiantuntija: KPMG, SM
- Hanke REX Paluuasiantuntija Suomen Bagdadin suurlähetystöön: SM, KPMG
- Hanke REX2 Paluuasiantuntija Suomen Irakin suurlähetystöön: SM
- Hanke MAP Mahdollisuutena paluu: SM
- Hanke MAPPI 2: SM, KPMG
- Hanke Turpro: KPMG, SM
- Hanke Kiintiöpakolais- ja kuntaan sijoittamishanke 3: SM
- Hanke Vapaaehtoiset sisäiset siirrot: SM, KPMG
- Hanke EES käyttöönotto: SM, KPMG

Joutsenon vastaanottokeskus on antanut vuotta 2022 koskevan laillisuusvalvontakertomuksen Maahanmuuttoviraston vastaanottoyksikköön 17.2.2023.

Oulun vastaanottokeskus on antanut vuotta 2022 koskevan laillisuusvalvontakertomuksen Maahanmuuttoviraston vastaanottoyksikköön 22.2.2023.

Helsingin säilöönottoyksikkö on antanut vuotta 2022 koskevan laillisuusvalvontakertomuksen Maahanmuuttoviraston vastaanottoyksikköön 23.2.2023.

10 Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä

10.1 Virheitä ja väärinkäytöksiä koskevat yhteenvetotiedot

Maahanmuuttovirastossa ei ollut havaittuja väärinkäytöksiä vuonna 2022.

10.2 Takaisinperintää koskevat yhteenvetotiedot

Maahanmuuttovirastolla on saatavia vahingonkorvauksista yhteensä 187 167,79 euroa 31.12.2022 mennessä.

Liitteet

232 Maahanmuuttoviraston tilinpäätös 2022

Maahanmuuttoviraston talousarvion toteutumalaskelma

Osaston, momentin ja tilijaottelun numero ja nimi		Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2022	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteutuma %
11.	Verot ja veronluonteiset tulot	2 189,19	2 539	2 538,60	0,00	100
11.04.01.	Arvonlisävero	2 189,19	2 539	2 538,60	0,00	100
12.	Sekalaiset tulot	7 346 822,35	2 180 769	5 179 607,26	2 998 837,92	238
12.26.99.	Sisäministeriön hallinnonalan muut tulot	6 547 184,50	1 446 151	4 444 989,01	2 998 837,92	307
	12.26.99.2. Vastaanottokeskuksille myönnettyjen määrärahojen palautukset	3 591 456,27	350 000	3 348 837,92	2 998 837,92	957
	12.26.99.3. Muut tulot	2 955 728,23	1 096 151	1 096 151,09	0,00	100
12.39.04.	Siirrettyjen määrärahojen peruutukset		42 024	42 023,60	0,00	100
12.39.10.	Muut sekalaiset tulot	799 637,85	692 595	692 594,65	0,00	100
Tuloarviotilit yhteensä		7 349 011,54	2 183 308	5 182 145,86	2 998 837,92	237

Pääluokan, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji		Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2022 määrärahojen käyttö siirto vuonna 2022 seuraavalle vuodelle		Tilinpäätös 2022	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
								Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2022	Käyttö vuonna 2022 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
26.	Sisäministeriön hallinnonala	192 470 938,45	473 950 019	327 471 127,40	138 618 854,69	466 089 982,09	7 860 036,86	67 776 206,52	421 167 706,52	282 506 828,23	138 618 854,69
26.01.26.	EU:n osuus sisäisen turvallisuuden ja maahanmuuton hallintaan ohjelmakaudella 2021-2027 (S3)		3 150 000	497 321,37	2 652 678,63	3 150 000,00	0,00		3 150 000,00	497 321,37	2 652 678,63
	26.01.26.2. AMIF erillismäärärahat		3 150 000	497 321,37	2 652 678,63	3 150 000,00	0,00		3 150 000,00	497 321,37	2 652 678,63
26.01.29.	Sisäministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (A)	19 802 983,23	46 573 519	46 573 518,95		46 573 518,95	0,00				
26.40.01.	Maahanmuuttoviraston ja valtion vastaanottokeskusten toimintamenot (netto) (S2)	70 572 000,00	75 616 500	50 681 483,97	24 935 016,03	75 616 500,00	0,00	28 054 366,73	103 670 866,73	78 735 850,70	24 935 016,03
	26.40.01.1. Toimintamenot (KPY)	68 572 000,00	67 561 000	45 115 153,29	22 445 846,71	67 561 000,00	0,00	27 285 172,48	94 846 172,48	72 400 325,77	22 445 846,71
	26.40.01.2. Maahanmuuttohallinnon kehittäminen (KPY)		10 500	10 500,00		10 500,00	0,00	20 000,00	30 500,00	30 500,00	0,00
	26.40.01.7. Digitaalinen infrastruktuuri osajien maahanmuuton tueksi (RRF pillari 3) (EK) (varattu)	2 000 000,00	8 045 000	5 555 830,68	2 489 169,32	8 045 000,00	0,00	749 194,25	8 794 194,25	6 305 024,93	2 489 169,32
26.40.21.	Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto (S2)	83 935 000,00	272 307 000	163 082 322,52	109 224 677,48	272 307 000,00	0,00	38 117 882,59	310 424 882,59	201 200 205,11	109 224 677,48
	26.40.21.1. Vastaanottopalvelut (KPY)	77 685 000,00	266 641 000	159 737 971,01	106 903 028,99	266 641 000,00	0,00	35 241 915,34	301 882 915,34	194 979 886,35	106 903 028,99
	26.40.21.2. Muut maahantuloon liittyvät menot (KPY)	2 000 000,00	1 535 000	560 036,07	974 963,93	1 535 000,00	0,00	1 491 387,55	3 026 387,55	2 051 423,62	974 963,93
	26.40.21.3. Kiintiöpakolaisten maahantuloon liittyvät kustannukset (KPY)	2 700 000,00	2 755 000	1 978 707,14	776 292,86	2 755 000,00	0,00	757 375,44	3 512 375,44	2 736 082,58	776 292,86
	26.40.21.4. Ihmiskaupan uhrien auttamispalvelut (KPY)	1 300 000,00	1 176 000	654 432,99	521 567,01	1 176 000,00	0,00	431 379,66	1 607 379,66	1 085 812,65	521 567,01
	26.40.21.5. Lasten edustaminen (KPY)	250 000,00	200 000	151 175,31	48 824,69	200 000,00	0,00	195 824,60	395 824,60	346 999,91	48 824,69
26.40.22.	Vapaaehtoinen paluu (S2)	2 570 000,00	2 318 000	511 517,45	1 806 482,55	2 318 000,00	0,00	1 603 957,20	3 921 957,20	2 073 451,05	1 806 482,55
26.40.63.	Vastaanottotoiminnan asiakkaille maksettavat tuet (A)	15 590 955,22	73 985 000	66 124 963,14		66 124 963,14	7 860 036,86				
29.	Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala	10 124,83									
29.90.50.	Rahapelitoiminnan tuotot urheilun ja liikuntakasvatuksen edistämiseen (A)	10 124,83									
	29.90.50.07. Liikunnan yhdenvertaiseen saavutettavuuteen (KPY)	10 124,83									
	29.90.50.07.3. Liikunnan yhdenvertaisuuteen (KPY)	10 124,83									
32.	Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	57 716,29	20 200	20 200,34		20 200,34	0,00	0,00	20 200,34	20 200,34	0,00

32.01.29.	Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (A)	48 810,39									
32.30.51.	Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut (S2)	8 905,90	20 200	20 200,34	20 200,34	0,00		20 200,34	20 200,34	0,00	
	32.30.51.07. Palkkatuettu työ, valtionhallinto (KPY)	8 905,90	20 200	20 200,34	20 200,34	0,00		20 200,34	20 200,34	0,00	
33.	Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala	2 471,86	7 722	7 722,06	7 722,06	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
33.20.50.	Valtionosuus työttömyysetuuksien ansioturvasta ja vuorottelukorvauksesta (A)	3 420,63	7 722	7 722,06	7 722,06	0,00					
	33.20.50.01. Palkkatuettu työ, valtionhallinto	3 420,63	7 722	7 722,06	7 722,06	0,00					
33.20.52.	Valtionosuus työttömyysetuuksien perusturvasta (nettob) (A)	-948,77									
	33.20.52.01. Palkkatuettu työ, valtionhallinto	-948,77									
Määrärahatilit yhteensä		192 541 251,43	473 977 941	327 499 049,80	138 618 854,69	466 117 904,49	7 860 036,86	67 776 206,52	421 187 906,86	282 527 028,57	138 618 854,69

Maahanmuuttoviraston talousarvion toteutumalaskelman tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä momentin tarkkuudella

Maahanmuuttovirastolla ei ole esitettävää liitteelle.

Maahanmuuttoviraston tuotto- ja kululaskelma

	1.1.2022-31.12.2022		1.1.2021-31.12.2021	
TOIMINNAN TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot	28 298 617,45		27 396 514,10	
Muut toiminnan tuotot	<u>9 560 586,74</u>	37 859 204,19	<u>12 766 798,27</u>	40 163 312,37
TOIMINNAN KULUT				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	2 311 041,80		1 315 247,37	
Henkilöstökulut	67 589 681,20		55 930 457,35	
Vuokrat	9 943 409,04		8 085 498,48	
Palvelujen ostot	222 882 313,48		88 345 433,10	
Muut kulut	2 446 152,23		2 450 424,06	
Poistot	<u>5 359 041,12</u>	<u>-310 531 638,87</u>	<u>5 243 533,40</u>	<u>-161 370 593,76</u>
JÄÄMÄ I		-272 672 434,68		-121 207 281,39
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Rahoitustuotot	644,10		695,87	
Rahoituskulut	<u>-2 520,57</u>	-1 876,47	<u>-8 631,91</u>	-7 936,04
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT				
Satunnaiset tuotot	819,00		3 288,83	
Satunnaiset kulut	<u>-12 954,65</u>	<u>-12 135,65</u>	<u>-9 890,12</u>	<u>-6 601,29</u>
JÄÄMÄ II		-272 686 446,80		-121 221 818,72
SIIRTOTALOUDEN TUOTOT JA KULUT				
Kulut				
Siirtotalouden kulut paikallishallinnolle pl. hyvinvointialue	7 300 576,37		5 059 448,08	
Siirtotalouden kulut elinkeinoelämälle	20 665 553,49		2 678 091,06	
Siirtotalouden kulut voittoa tavoittelemattomille yhteisöille	31 980 063,03		6 353 136,27	
Siirtotalouden kulut kotitalouksille	<u>6 034 447,42</u>	<u>-65 980 640,31</u>	<u>1 500 279,81</u>	<u>-15 590 955,22</u>
JÄÄMÄ III		-338 667 087,11		-136 812 773,94
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA				
Perityt arvonnlisäverot	2 538,60		2 189,19	
Suoritettut arvonnlisäverot	<u>-46 573 518,95</u>	<u>-46 570 980,35</u>	<u>-19 851 950,42</u>	<u>-19 849 761,23</u>
TILIKAUDEN TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ		-385 238 067,46		-156 662 535,17

Maahanmuuttoviraston tase

	31.12.2022	31.12.2021
VASTAAVAA		
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET		
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET		
Aineettomat oikeudet	0,00	55 217,09
Muut pitkävaikutteiset menot	18 361 791,40	13 165 145,89
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	<u>2 487 134,78</u>	<u>1 576 588,00</u>
	20 848 926,18	14 796 950,98
AINEELLISET HYÖDYKKEET		
Rakennukset	143 454,71	85 611,10
Koneet ja laitteet	141 228,12	122 055,45
Kalusteet	<u>10 430,33</u>	<u>2 005,07</u>
	295 113,16	209 671,62
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET YHTEENSÄ	21 144 039,34	15 006 622,60
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS		
LYHYTAIKAISET SAAMISET		
Myyntisaamiset	1 431 834,54	1 047 674,51
Siirtosaamiset	2 055 210,85	3 618 723,82
Muut lyhytaikaiset saamiset	599 036,70	449 812,37
Ennakkomaksut	<u>410,75</u>	<u>896,25</u>
	4 086 492,84	5 117 106,95
RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVARAT		
Kassatilit	63 611,74	44 651,95
Kirjanpitoyksikön tulotilit	100,00	0,00
Kirjanpitoyksikön menotilit	-267,59	-261,44
Sisäisen rahaliikkeen tilit	<u>480 559,87</u>	<u>364 896,15</u>
	544 004,02	409 286,66
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS YHTEENSÄ	4 630 496,86	5 526 393,61
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>25 774 536,20</u>	<u>20 533 016,21</u>

	31.12.2022	31.12.2021
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
VALTION PÄÄOMA		
Valtion pääoma 1.1.1998	-276 810,69	-276 810,69
Edellisten tilikausien pääoman muutos	-2 603 085,36	-1 803 894,30
Pääoman siirrot	370 736 849,08	155 863 344,11
Tilikauden tuotto-/kulujäämä	<u>-385 238 067,46</u>	<u>-156 662 535,17</u>
	-17 381 114,43	-2 879 896,05
VIERAS PÄÄOMA		
LYHYTAIKAINEN		
Ostovelat	25 190 974,39	10 747 752,44
Kirjanpitoyksiköiden väliset tilitykset	1 200 301,84	1 058 365,32
Edelleen tilittettävät erät	1 424 640,59	1 132 456,99
Siirtovelat	12 136 562,11	10 049 930,55
Muut lyhytaikaiset velat	<u>3 203 171,70</u>	<u>424 406,96</u>
	<u>43 155 650,63</u>	<u>23 412 912,26</u>
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	43 155 650,63	23 412 912,26
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>25 774 536,20</u>	<u>20 533 016,21</u>

Maahanmuuttoviraston tilinpäätöksen liite 1: Selvitys tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja vertailtavuudesta

Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja niiden muutokset

Kirjanpitoyksikön tilinpäätös on laadittu noudattaen talousarviolakia ja -asetusta sekä valtiovarainministeriön ja Valtiokonttorin määräyksiä ja ohjeita.

Tilinpäätöksessä käytetyt arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja menetelmät ovat talousarviolain 66 § mukaisia.

Humanitäärisen maahanmuuton kohdalla palveluiden ostot ovat kasvaneet voimakkaasti Ukrainan sodan myötä lisääntyneen hakijamäärän johdosta.

Handi -valtion tilaamisen ja laskujen käsittelyjärjestelmän automaatioprosessiin menevien laskujen kohdennukseen ei ole tilinpäätöksessä puututtu vaan laskut ovat kohdistuneet automaatiossa kirjaus-/laskun päivämäärän mukaiseen tilivuoteen.

Maahanmuuttoviraston tilinpäätöksen liite 2: Nettoutetut tulot ja menot

Momentin numero ja nimi		Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2022 määrärahojen		Tilinpäätös 2022	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
				käyttö vuonna 2022	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2022	Käyttö vuonna 2022 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
26.40.01.	Bruttomenot	103 350 451,12		83 548 890,43		108 483 906,46				111 603 257,16	
Maahanmuuttoviraston ja valtion vastaanottokeskusten toimintamenot (nettob) (S2)	Bruttotulot	32 778 451,12		32 867 406,46		32 867 406,46				32 867 406,46	
	Nettomenot	70 572 000,00	75 616 500	50 681 483,97	24 935 016,03	75 616 500,00	0,00	28 054 366,73	103 670 866,73	78 735 850,70	24 935 016,03
33.20.52.	Bruttomenot	-948,77		0,00		0,00					
Valtionosuus työttömyysetuuksien perusturvasta (nettob) (A)	Bruttotulot	0,00		0,00		0,00					
	Nettomenot	-948,77		0,00		0,00					

Maahanmuuttoviraston tilinpäätöksen liite 3: Arviomäärärahojen ylitykset

Maahanmuuttovirastolla ei ole esitettävää liitteelle 3.

Maahanmuuttoviraston tilinpäätöksen liite 4: Peruutetut siirretyt määrärahat

Pääluokan ja tilijaottelun numero ja nimi	Peruutettu	
	Tilijaottelu	Yhteensä
26. Sisäministeriön hallinnonala		42 023,60
Vuosi 2021		42 023,60
26.40.22. Vapaaehtoinen paluu (S2)	42 023,60	
Pääluokat yhteensä		42 023,60
Vuosi 2021		42 023,60

Maahanmuuttoviraston tilinpäätöksen liite 5: Henkilöstökulujen erittely

	2022	2021
Henkilöstökulut	56 501 116,24	47 156 120,04
Palkat ja palkkiot	55 492 435,43	46 180 993,77
Tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Lomapalkkavelan muutos	1 008 680,81	975 126,27
Henkilösivukulut	11 088 564,96	8 774 337,31
Eläkekulut	9 964 246,48	7 715 486,03
Muut henkilösivukulut	1 124 318,48	1 058 851,28
Yhteensä	67 589 681,20	55 930 457,35
Johdon palkat ja palkkiot, josta	1 100 655,35	1 244 465,13
- tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Luontoisedut ja muut taloudelliset etuudet	9 356,40	9 697,89
Johto	60,00	240,00
Muu henkilöstö	9 296,40	9 457,89

Maahanmuuttoviraston tilinpäätöksen liite 6: Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu kirjanpitoyksikössä yhdenmukaisin periaattein käyttöomaisuushyödykkeiden taloudellisen pitoajan mukaisina tasapoistoina alkuperäisestä hankintamenosta. Varainhoitovuoden aikana ei ole tehty muutoksia poistosuunnitelmaan.

Suunnitelman mukaiset poistoajat ovat:

Omaisuusryhmä	KOM-luokka	Poisto-menetelmä	Poistoaika vuotta	Vuotuinen poisto %	Jäännösarvo € tai %
112 Aineettomat oikeudet					
11200000 Ostetut atk-ohjelmistot	1120010	tasapoisto	5	20	
114 Muut pitkävaikutteiset menot					
11400000 Itse valmistetut ja teetetyt atk-ohjelmat	1140010	tasapoisto	5	20	
119 Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat					
11910000 Keskeneräiset aineettomat käyttöomaisuushankinnat	1191010	ei poistoja			
122 Rakennukset					
12290000 Muut rakennukset	1229010	tasapoisto	20	5	
	1229020	tasapoisto	30	3,3	
125-126 Koneet ja laitteet					
12500000 Autot ja muut maakuljetusvälineet	1250010	tasapoisto	5	20	
12550000 Atk-laitteet ja niiden oheislaitteet	1255010	tasapoisto	3	33,3	
12580000 Audiovisuaaliset koneet ja laitteet	1258010	tasapoisto	5	20	
12690000 Muut koneet ja laitteet	1269010	tasapoisto	5	20	
127 Kalusteet					
12700000 Asuinhuoneisto- ja toimistokalusteet	1270010	tasapoisto	5	20	
12790000 Muut kalusteet	1279010	tasapoisto	5	20	

Maahanmuuttoviraston tilinpäätöksen liite 7: Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot

	Aineettomat hyödykkeet			Yhteensä
	112 Aineettomat oikeudet	114 Muut pitkävaikutteiset menot	119 Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	
Hankintameno 1.1.2022	467 082,06	27 939 163,20	1 576 588,00	29 982 833,26
Lisäykset	0,00	10 451 647,44	11 362 194,22	21 813 841,66
Vähennykset	0,00	0,00	-10 451 647,44	-10 451 647,44
Hankintameno 31.12.2022	467 082,06	38 390 810,64	2 487 134,78	41 345 027,48
Kertyneet poistot 1.1.2022	-411 864,97	-14 774 017,31	0,00	-15 185 882,28
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	-55 217,09	-5 255 001,93	0,00	-5 310 219,02
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden arvonalennukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2022	-467 082,06	-20 029 019,24	0,00	-20 496 101,30
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2022	0,00	18 361 791,40	2 487 134,78	20 848 926,18

	Aineelliset hyödykkeet			Yhteensä
	122 Rakennukset	125-126 Koneet ja laitteet	127 Kalusteet	
Hankintameno 1.1.2022	92 000,00	203 105,00	10 025,36	305 130,36
Lisäykset	62 138,21	61 335,43	10 790,00	134 263,64
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.2022	154 138,21	264 440,43	20 815,36	439 394,00
Kertyneet poistot 1.1.2022	-6 388,90	-81 049,55	-8 020,29	-95 458,74
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	-4 294,60	-42 162,76	-2 364,74	-48 822,10
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden arvonalennukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2022	-10 683,50	-123 212,31	-10 385,03	-144 280,84
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2022	143 454,71	141 228,12	10 430,33	295 113,16

Maahanmuuttoviraston tilinpäätöksen liite 8: Rahoitustuotot ja -kulut

Maahanmuuttovirastolla ei ole esitettävää liitteelle 8.

Maahanmuuttoviraston tilinpäätöksen liite 9: Talousarviotaloudesta annetut lainat

Maahanmuuttovirastolla ei ole esitettävää liitteelle 9.

Maahanmuuttoviraston tilinpäätöksen liite 10: Arvopaperit ja oman pääoman ehdoiset sijoitukset

Maahanmuuttovirastolla ei ole esitettävää liitteelle 10.

Maahanmuuttoviraston tilinpäätöksen liite 11: Taseen rahoituserät ja velat

Maahanmuuttovirastolla ei ole esitettävää liitteelle 11.

Maahanmuuttoviraston tilinpäätöksen liite 12: Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut monivuotiset vastuut

Muut monivuotiset vastuut

Valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenomäärärahat perusteella tehdyt tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset

€	Talousarvio- menot 2022	Määräraha- tarve 2023	Määräraha- tarve 2024	Määräraha-tarve 2025	Määräraha- tarve myöhemmin	Määräraha- tarve yhteensä
Accenture, UMA-järjestelmän sovellus, ylläpitosopimus laajennuksineen ja täydennyksineen	20 324 138,00	12 810 142,00	4 000 000,00	0,00	0,00	16 810 142,00
Toimitilavuokrat Helsinki: Pasila PVK ja asiointi, Oulun vok, Joutsenon vok, Helsingin vok	8 157 884,00	8 502 814,00	8 927 955,00	9 374 535,00	8 386 257,00	35 191 561,00
Tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset yhteensä	28 482 022,00	21 312 956,00	12 927 955,00	9 374 535,00	8 386 257,00	52 001 703,00
 Muut monivuotiset vastuut yhteensä	 28 482 022,00	 21 312 956,00	 12 927 955,00	 9 374 535,00	 8 386 257,00	 52 001 703,00

Maahanmuuttoviraston tilinpäätöksen liite 13: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Maahanmuuttovirastolla ei ole esitettävää liitteelle 13.

Maahanmuuttoviraston tilinpäätöksen liite 14: Taseeseen sisältymättömät rahastoidut varat

Maahanmuuttovirastolla ei ole esitettävää liitteelle 14.

Maahanmuuttoviraston tilinpäätöksen liite 15: Velan muutokset

Maahanmuuttovirastolla ei ole esitettävää liitteelle 15.

Maahanmuuttoviraston tilinpäätöksen liite 16: Velan maturiteettijakauma ja duraatio

Maahanmuuttovirastolla ei ole esitettävää liitteelle 16.

Maahanmuuttoviraston tilinpäätöksen liite 17: Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot

Maahanmuuttovirastolla ei ole esitettävää liitteelle 17.

Maahanmuuttoviraston tilinpäätöksen liite 18: Kilpailullisen toiminnan tuloslaskelma sekä kuvaus kustannuslaskennan periaatteista

Maahanmuuttovirastolla ei ole esitettävää liitteelle 18.

SISAASIAINMINISTERION HALLINNONALA				
HENKILÖSTÖVOIMAVARAT	%	%	%	
Toimiala: Maahanmuuttovirasto	2020 osuus	2021 osuus	2022 osuus	vert. ed. vuoteen (%)
1. HENKILÖSTÖN MÄÄRÄ, RAKENNE JA KULUT				
henkilötyövuodet (sis. harj ja työllisyysrahoin palkatut)	896,3	1 009,6	1 189,8	17,8
henkilöstömäärä	909	1 065	1 258	18,1
naiset	614 67,5	742 69,7	874 69,5	17,8
miehet	295 32,5	323 30,3	384 30,5	18,9
vakinaiset	601 66,1	517 48,5	643 51,1	24,4
naiset	397 43,7	348 32,7	435 34,6	25,0
miehet	204 22,4	169 15,9	208 16,5	23,1
määräaikaiset	308 33,9	548 51,5	615 48,9	12,2
naiset	217 23,9	394 37,0	439 34,9	11,4
miehet	91 10,0	154 14,5	176 14,0	14,3
kokoaikaiset	856 94,2	997 93,6	1 166 92,7	17,0
naiset	573 63,0	684 64,2	794 63,1	16,1
miehet	283 31,1	313 29,4	372 29,6	18,8
osa-aikaiset	53 5,8	68 6,4	92 7,3	35,3
naiset	41 4,5	58 5,4	80 6,4	37,9
miehet	12 1,3	10 0,9	12 1,0	20,0
keski-ikä	41,8	41,4	41,2	-0,5
naiset	42,6	41,6	41,5	-0,2
miehet	40,3	40,9	40,5	-1,0
tehdyn työajan osuus säännöllisestä vuosityöajasta%	83,1	82,5	82,3	-0,2
kokonaistyövoimakustannukset €/vuosi	48 335 271	55 874 482	67 442 256	20,7
tehdyn työajan palkat, % osuus palkkasummasta	40 763 709 79,9	46 783 412 79,3	55 990 095 79,2	19,7
välilliset työvoimakustannukset	15 756 899	18 767 639	23 116 591	23,2
ja niiden % osuus tehdyn työajan palkoista	48,4	50,6	52,2	3,2
2. TYÖHYVINVOINTI				
työtyytyväisyysindeksi	3,5	3,7	3,7	0,0
lähtövaihtuvuus %				
tulovaihtuvuus %				
työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyminen % henkilöstöstä				0,0
sairauspoissaolot työpäivää/htv	7,3	8,1	9,7	19,8
työterveyshuolto €/htv	453	661	564	-14,7
työkunnan ja työtyytyväisyyden edistäminen €/htv	464	429	523	22,0
3. OSAAMINEN				
koulutustasoindeksi	5,7	5,6	5,8	3,6
naiset	5,9	5,7	6,0	5,3
miehet	5,4	5,3	5,5	3,8
koulutus ja kehittäminen €/htv	402	584	465	-20,4
koulutuspanostus työpäivää/htv	1,2	1,5	1,6	6,7
henkilöstön arvo €	778 554 666	905 817 006	1 100 119 744	21,5

Henkilöstön arvo saadaan laskemalla
1) lasketaan henkilöstön keskimääräinen eläkkeelle siirtymisikä (vuotta, kaikki eläkelajit mukana)
2) saadusta luvusta vähennetään henkilöstön keski-ikä
3) kerrotaan saatu luku htv:llä
4) kerrotaan saatu luku tehdyn työajan keskim.vuosipalkalla (€/htv, tehdyn työajan palkat saadaan väh. kokonaispalkkasummasta välilliset palkat)
5) saatuun lukuun lisätään vuosi-investoinnit työtyytyväisyyteen, työkuuntoon, hlöstökoulutukseen ja muuhun osaamisen kehittämiseen
sekä terveydenhoitoon

Allekirjoitukset

Tilinpäätösasiakirjan vahvistaminen ja hyväksyminen

Olen tänään vahvistanut ja hyväksynyt Maahanmuuttoviraston vuoden 2022 tilinpäätöksen.

Helsingissä 24.2.2023

Ylijohtaja

Ilkka Hahtela